

NBP

Narodowy Bank Polski

**Sprawozdanie finansowe
Narodowego Banku Polskiego
na dzień 31 grudnia 2015 roku**

Spis treści

Bilans NBP	7
Rachunek zysków i strat NBP	9
Informacja dodatkowa	10
1. Wprowadzenie	10
1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP	10
1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego	12
1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym	12
1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru	12
1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2014 rok	12
2. Opis istotnych zasad rachunkowości	13
2.1. Podstawowe zasady rachunkowości	13
2.2. Kontynuacja działania	13
2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych	13
2.4. Wycena na dzień bilansowy	14
2.5. Zasady ujmowania i wyceny aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych oraz zaliczania przychodów i kosztów do wyniku finansowego	15
2.5.1. Złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości	15
2.5.2. Waluty obce	15
2.5.3. Dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP	16
2.5.4. Akcje i udziały	17
2.5.5. Transakcje z udzielonym/otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	17
2.5.6. Pieniądz w obiegu	18
2.5.7. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP	18
2.5.8. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne	18
2.5.9. Środki obrotowe	20
2.5.10. Utrata wartości aktywów	20
2.5.11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	20
2.5.12. Rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych	20
2.5.13. Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	21
2.5.14. Transakcje terminowe walutowe – foreign exchange forward	21
2.5.15. Transakcje wymiany walut – foreign exchange swap	21
2.5.16. Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe – forward transactions in securities	22
2.5.17. Gwarantowane transakcje giełdowe – futures	22
2.6. Zdarzenia po dacie bilansu	23

3. Zmiany zasad rachunkowości	23
4. Wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	23
5. Noty objaśniające do bilansu	24
Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	24
Nota 2 Należności od MFW	25
Nota 3 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	27
Nota 4 Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	29
Nota 5 Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	29
5.1. Środki trwałe	30
5.2. Wartości niematerialne i prawne	32
Nota 6 Pozostałe aktywa finansowe	33
Nota 7 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	35
Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe kosztów	36
Nota 9 Inne	36
9.1. Środki obrotowe	37
9.2. Kredyty i pożyczki udzielone pracownikom	37
9.3. Pozostałe	37
Nota 10 Pieniądz w obiegu	38
Nota 11 Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	38
11.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	39
11.2. Depozyty na koniec dnia	39
11.3. Inne operacje polityki pieniężnej	40
Nota 12 Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	40
Nota 13 Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	41
Nota 14 Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	41
Nota 15 Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	42
Nota 16 Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	42
Nota 17 Zobowiązania wobec MFW	43
Nota 18 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	44
Nota 19 Rozliczenia międzyokresowe	44
Nota 20 Inne	45
Nota 21 Rezerwy na przyszłe zobowiązania	45
21.1. Rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników	46
21.2. Pozostałe rezerwy	46
Nota 22 Różnice z wyceny	47
Nota 23 Fundusze i rezerwy	49
Nota 24 Wynik finansowy	49
6. Noty objaśniające do pozycji pozabilansowych	50

Nota 25	Transakcje bieżące ujęte na kontach pozabilansowych	50
Nota 26	Instrumenty finansowe pozabilansowe	50
Nota 27	Limity pożyczek udzielonych MFW w walutach obcych	51
Nota 28	Pozostałe pozycje ujęte na kontach pozabilansowych	52
7.	Noty objaśniające do rachunku zysków i strat	53
Nota 29	Przychody z tytułu odsetek, dyskonta i premii	53
29.1.	Przychody z odsetek i dyskonta od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych	56
29.2.	Przychody z odsetek od lokat terminowych w walutach obcych i złocie	56
29.3.	Przychody z odsetek od lokat terminowych w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	56
29.4.	Przychody z odsetek od kredytów i pożyczek w walutach obcych	56
29.5.	Przychody z odsetek od kredytów i pożyczek w walucie krajowej	57
29.6.	Inne przychody z tytułu odsetek	57
29.6.1.	Przychody z odsetek od należności od MFW	57
29.6.2.	Przychody z odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walutach obcych	58
Nota 30	Koszty z tytułu odsetek, dyskonta i premii	59
30.1.	Koszty premii od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych	61
30.2.	Koszty dyskonta od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej	61
30.3.	Koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walutach obcych	62
30.4.	Koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walucie krajowej	62
30.5.	Inne koszty z tytułu odsetek	63
30.5.1.	Koszty odsetek od zobowiązań wobec MFW z tytułu alokacji SDR	63
30.5.2.	Koszty odsetek od rachunków bankowych NBP w walutach obcych	63
30.5.3.	Pozostałe koszty odsetek	64
Nota 31	Przychody z operacji finansowych	64
Nota 32	Koszty operacji finansowych	65
Nota 33	Koszty niezrealizowane	66
Nota 34	Koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	67
Nota 35	Przychody z tytułu opłat i prowizji	67
35.1.	Przychody z tytułu opłat i prowizji za wykonanie zleceń płatniczych	68
35.2.	Pozostałe przychody z tytułu opłat i prowizji	68
Nota 36	Koszty z tytułu opłat i prowizji	68
36.1.	Koszty z tytułu opłat i prowizji za otwarcie i prowadzenie rachunków NBP	68
36.2.	Koszty z tytułu zastępczej obsługi kasowej	68
36.3.	Pozostałe koszty z tytułu opłat i prowizji	68
Nota 37	Przychody z tytułu akcji i udziałów	69
Nota 38	Pozostałe przychody	69
Nota 39	Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	69
39.1.	Koszty wynagrodzeń	70
39.2.	Koszty utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników	70
39.3.	Koszty narzutów na wynagrodzenia	70

Nota 40 Koszty administracyjne	71
Nota 41 Koszty amortyzacji	72
41.1. Koszty amortyzacji środków trwałych	72
41.2. Koszty amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych	72
Nota 42 Koszty emisji znaków pieniężnych	72
Nota 43 Pozostałe koszty	73
Nota 44 Wynik finansowy roku bieżącego i jego podział	73
8. Pozostałe noty objaśniające	74
Nota 45 Elastyczna Linia Kredytowa	74
Nota 46 Zdarzenia po dacie bilansu	74
9. Ryzyko finansowe i operacyjne	75
9.1. Ryzyko finansowe	75
9.1.1. Ryzyko kredytowe	76
9.1.1.1. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe	76
9.1.1.2. Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami dewizowymi	79
9.1.1.2.1. Jakość kredytowa lokat terminowych	79
9.1.1.2.2. Jakość kredytowa dłużnych papierów wartościowych	80
9.1.1.3. Ryzyko kredytowe w krajowych operacjach kredytowych	82
9.1.1.3.1. Należności przeterminowane z tytułu krajowych operacji kredytowych	83
9.1.2. Ryzyko płynności	84
9.1.2.1. Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w walutach obcych	84
9.1.3. Ryzyko stopy procentowej	86
9.1.4. Ryzyko kursowe	87
9.1.4.1. Ekspozycja na ryzyko kursowe	87
9.1.4.2. Wartość zagrożona i rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych	90
9.1.5. Kapitał NBP	90
9.1.6. Wartość rynkowa aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych	91
9.2. Ryzyko operacyjne	93

Bilans NBP na dzień 31 grudnia 2015 roku

Aktywa	Nota	31.12.2014	31.12.2015
		w tys. złotych	
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	1	13 918 505,3	13 713 371,9
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych		338 369 553,3	356 610 371,8
2.1. Należności od MFW	2	8 437 237,1	7 742 741,0
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	3	329 932 316,2	348 867 630,8
3. Należności od rezydentów w walutach obcych		0,0	0,0
4. Należności od nierezydentów w walucie krajowej		0,0	0,0
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej		0,0	0,0
5.1. Podstawowe operacje refinansujące		0,0	0,0
5.2. Długoterminowe operacje refinansujące		0,0	0,0
5.3. Operacje dostrajające		0,0	0,0
5.4. Operacje strukturalne		0,0	0,0
5.5. Kredyty lombardowe		0,0	0,0
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	4	271,3	181 000,9
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej		0,0	0,0
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej		0,0	0,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia		0,0	0,0
10. Pozostałe aktywa		1 316 827,2	1 667 611,9
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	5	894 666,0	884 890,1
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	6	193 493,4	272 239,2
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	7	38 829,6	325 079,1
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	8	16 217,7	39 896,4
10.5. Inne	9	173 620,5	145 507,1
Aktywa ogółem		353 605 157,1	372 172 356,5

Pasywa	Nota	31.12.2014	31.12.2015
		w tys. złotych	
1. Pieniądz w obiegu	10	142 928 806,0	163 225 778,0
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	11	133 620 004,4	123 346 018,8
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)		47 218 516,7	48 666 911,2
2.2. Depozyty na koniec dnia		1 740 047,7	558 107,6
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu		0,0	0,0
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej		84 661 440,0	74 121 000,0
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	12	166 764,2	132 707,9
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	13	4 397 053,4	5 942 232,8
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego		4 380 658,1	5 917 451,3
4.2. Pozostałe zobowiązania		16 395,3	24 781,5
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	14	334 379,3	2 245 968,9
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	15	17 077 974,6	10 056 776,7
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	16	13 373 829,9	12 043 802,7
8. Zobowiązania wobec MFW	17	6 623 949,5	7 057 646,7
9. Pozycje w trakcie rozliczenia		0,0	0,0
10. Pozostałe pasywa		318 729,5	573 365,8
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	18	233,1	50 463,8
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	19	195 261,9	126 864,6
10.3. Inne	20	123 234,5	396 037,4
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	21	163 958,6	133 267,4
12. Różnice z wyceny	22	34 573 585,7	36 645 364,5
13. Fundusze i rezerwy	23	11 484 033,7	13 701 557,1
13.1. Fundusz statutowy		1 500 000,0	1 500 000,0
13.2. Fundusz rezerwowy		1 243 645,5	993 645,5
13.3. Rezerwy		8 740 388,2	11 207 911,6
14. Wynik finansowy	24	-11 457 911,7	-2 932 130,8
14.1. Wynik finansowy roku bieżącego		0,0	8 275 780,8
14.2. Strata z lat ubiegłych		-11 457 911,7	-11 207 911,6
Pasywa ogółem		353 605 157,1	372 172 356,5

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:
-/ Krzysztof Kruszewski

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

-/ Marek Belka
-/ Piotr Wiesiołek
-/ Anna Trzecińska
-/ Jacek Bartkiewicz
-/ Adam Glapiński
-/ Ryszard Kokoszczczyński
-/ Andrzej Raczek
-/ Paweł Samecki
-/ Katarzyna Zajdel-Kurowska

Warszawa, dnia 24.03.2016 r.

Rachunek zysków i strat NBP za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Nota	2014	2015
		w tys. złotych	
1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta, premii		-355 097,3	1 050 878,0
1.1. Przychody z tytułu odsetek, dyskonta, premii	29	5 965 143,5	6 288 696,5
1.2. Koszty z tytułu odsetek, dyskonta, premii	30	6 320 240,8	5 237 818,5
2. Wynik z operacji finansowych		1 354 585,1	8 233 082,8
2.1. Przychody z operacji finansowych	31	6 897 433,2	15 232 622,6
2.2. Koszty operacji finansowych	32	628 051,5	2 439 268,0
2.3. Koszty niezrealizowane	33	870 696,0	2 092 748,4
2.4. Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych		0,0	0,0
2.5. Koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	34	4 044 100,6	2 467 523,4
3. Wynik z tytułu opłat i prowizji		145,6	4 547,5
3.1. Przychody z tytułu opłat i prowizji	35	34 919,0	37 138,5
3.2. Koszty z tytułu opłat i prowizji	36	34 773,4	32 591,0
4. Przychody z tytułu akcji i udziałów	37	9 688,4	11 284,0
5. Pozostałe przychody	38	175 323,4	104 230,2
A. Przychody netto ogółem [1+2+3+4+5]		1 184 645,2	9 404 022,5
6. Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	39	483 021,5	464 529,7
7. Koszty administracyjne	40	303 723,4	239 671,2
8. Koszty amortyzacji	41	80 897,3	81 121,8
9. Koszty emisji znaków pieniężnych	42	290 786,9	311 340,4
10. Pozostałe koszty	43	26 216,1	31 578,6
B. Wynik finansowy roku bieżącego [A-6-7-8-9-10]	44	0,0	8 275 780,8

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:
-/ Krzysztof Kruszewski

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

-/ Marek Belka
-/ Piotr Wiesiołek
-/ Anna Trzecińska
-/ Jacek Bartkiewicz
-/ Adam Glapiński
-/ Ryszard Kokoszczyński
-/ Andrzej Raczko
-/ Paweł Samecki
-/ Katarzyna Zajdel-Kurowska

Warszawa, dnia 24.03.2016 r.

Informacja dodatkowa

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP

Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, jest centralnym bankiem państwa. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. NBP odpowiada za wartość polskiego pieniądza.

Rolę, funkcje oraz cel i zadania NBP określają:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2013 r. poz. 908, z późniejszymi zmianami), zwana dalej „ustawą o NBP”,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późniejszymi zmianami),
- Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersje skonsolidowane Dz. Urz. UE 2012 C 326 z 26.10.2012, s.1).

W myśl art. 2 ustawy o NBP, NBP posiada osobowość prawną i nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych. NBP prowadzi działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a jego siedzibą jest Warszawa.

Zgodnie z ustawą o NBP, podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP. Do zadań NBP należy także:

- organizowanie rozliczeń pieniężnych,
- prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi,
- prowadzenie działalności dewizowej w granicach określonych ustawami,
- prowadzenie bankowej obsługi budżetu państwa,
- regulowanie płynności banków oraz ich refinansowanie,
- kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego,
- działanie na rzecz stabilności systemu finansowego,
- działanie na rzecz wyeliminowania lub ograniczania ryzyka systemowego w systemie finansowym,
- opracowywanie statystyki pieniężnej i bankowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o NBP, organami NBP są:

1. Prezes Narodowego Banku Polskiego (powoływany na sześcioletnią kadencję),
2. Rada Polityki Pieniężnej (członkowie powoływani na sześcioletnią, nieodnawialną kadencję),
3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego (członkowie powoływani na sześcioletnią kadencję).

Skład osobowy organów NBP na dzień 31 grudnia 2015 r.:

Prezes NBP

Marek Belka

Rada Polityki Pieniężnej¹

Przewodniczący	<i>Marek Belka</i>		
Członkowie	<i>Andrzej Bratkowski</i>	<i>Jerzy Hausner</i>	<i>Andrzej Rzońca</i>
	<i>Elżbieta Chojna-Duch</i>	<i>Andrzej Kaźmierczak</i>	<i>Jan Winiecki</i>
	<i>Adam Glapiński</i>	<i>Jerzy Osiatyński</i>	<i>Anna Zielińska-Głębocka</i>

Zarząd NBP²

Przewodniczący	<i>Marek Belka</i>		
Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP	<i>Piotr Wiesiołek</i>		
Wiceprezes NBP	<i>Anna Trzecińska</i>		
Członkowie	<i>Jacek Bartkiewicz</i>	<i>Ryszard Kokoszczyński</i>	<i>Paweł Samecki</i>
	<i>Eugeniusz Gatnar</i>	<i>Andrzej Raczek</i>	<i>Katarzyna Zajdel-Kurowska</i>

¹ W styczniu i lutym 2016 r. zakończyły się kadencje członków RPP:

- z dniem 20 stycznia 2016 r. Andrzeja Bratkowskiego oraz Elżbiety Chojny-Duch,
- z dniem 24 stycznia 2016 r. Jerzego Hausnera, Andrzeja Rzońcy oraz Jana Winieckiego,
- z dniem 9 lutego 2016 r. Anny Zielińskiej-Głębockiej,
- z dniem 19 lutego 2016 r. Adama Glapińskiego oraz Andrzeja Kaźmierczaka.

W związku z powyższym powołani zostali następujący członkowie RPP na sześcioletnie kadencje rozpoczynające się:

- z dniem 25 stycznia 2016 r. Marek Chrzanowski, Eugeniusz Gatnar oraz Jerzy Kropiwnicki,
- z dniem 9 lutego 2016 r. Grażyna Ancyparowicz oraz Eryk Łon,
- z dniem 20 lutego 2016 r. Łukasz Hardt oraz Kamil Zubelewicz.

² Z dniem 3 sierpnia 2015 r. zakończyła się kadencja Małgorzaty Zaleskiej – członka Zarządu NBP.

Z dniem 4 sierpnia 2015 r. Ryszard Kokoszczyński został powołany na członka Zarządu NBP.

W związku ze złożoną rezygnacją, z dniem 22 stycznia 2016 r. Eugeniusz Gatnar został odwołany z funkcji członka Zarządu NBP.

Z dniem 1 marca 2016 r. Adam Glapiński został powołany na członka Zarządu NBP.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2015 r. zostało sporządzone na podstawie przepisów:

- ustawy o NBP,
- uchwały nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP z 2003 r. Nr 22, poz. 38, z późniejszymi zmianami),
- uchwały nr 12/2010 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP z 2010 r. Nr 17, poz. 19), zwanej dalej „uchwałą nr 12/2010”,
- uchwały nr 45/2013 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami.

1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym

Sprawozdanie finansowe obejmuje rok kalendarzowy od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. Dane porównywalne w sprawozdaniu finansowym obejmują rok kalendarzowy od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.

1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2015 r. podlega badaniu i ocenie przez biegłego rewidenta – firmę Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., z siedzibą w Warszawie. Biegły rewident został wybrany w 2015 r. przez Radę Polityki Pieniężnej, zwaną dalej „RPP”, zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późniejszymi zmianami) na okres dwóch lat (badanie sprawozdania finansowego za lata 2015 i 2016).

1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2014 rok

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2014 r. zostało przyjęte przez RPP uchwałą nr 2/2015 w dniu 15 kwietnia 2015 r. oraz zatwierdzone przez Radę Ministrów uchwałą nr 140/2015 w dniu 10 sierpnia 2015 r. Biegły rewident, badający to

sprawozdanie finansowe - firma PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., wydał o nim opinię bez zastrzeżeń.

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na 31 grudnia 2014 r. NBP wykazał zerowy wynik finansowy. W związku z tym, w 2015 r. NBP nie dokonał wpłaty z zysku do budżetu państwa.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

2.1. Podstawowe zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości stosowane przez NBP w oparciu o podstawy prawne wymienione w punkcie 1.2. wprowadzenia do niniejszego sprawozdania finansowego, odpowiadają standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych, których podstawę stanowią Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych (EBC/2010/20, z późniejszymi zmianami), zwane dalej „Wytycznymi EBC”.

Sporządzając sprawozdanie finansowe, NBP stosuje następujące zasady rachunkowości:

- wiernego i rzetelnego obrazu,
- kontynuacji działania,
- ostrożności,
- istotności,
- porównywalności,
- memoriału.

2.2. Kontynuacja działania

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności – zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym.

Aktywa i zobowiązania, przychody i koszty ujmuje się w księgach rachunkowych, gdy:

- jest prawdopodobne, że wszelkie przyszłe korzyści ekonomiczne wpłyną albo zobowiązania zostaną uregulowane,
- ryzyka lub korzyści, związane ze składnikiem aktywów lub zobowiązań, zostały na NBP przeniesione,

- wartość składnika aktywów lub zobowiązania oraz przychodu lub kosztu może być określona w sposób wiarygodny.

Ujmując transakcje w księgach rachunkowych, NBP kieruje się przewidzianym w Wytycznych EBC tzw. podejściem ekonomicznym i w związku z tym stosuje następujące reguły:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej lub terminowej ujmuje się w księgach rachunkowych (na kontach pozabilansowych) w dniu zawarcia umowy,
- odsetki, dyskonto i premie od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów finansowych pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego³.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej ujmuje się w księgach rachunkowych NBP zgodnie z tzw. podejściem kasowym, to jest w dniu rozliczenia.

2.4. Wycena na dzień bilansowy

W sprawozdaniu finansowym stosuje się zasadę wyceny bilansowej według cen/kursów rynkowych dla złota, walut obcych, papierów wartościowych zakupionych przez NBP (za wyjątkiem dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności oraz papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku) oraz instrumentów finansowych pozabilansowych. Efekty wyceny aktywów i zobowiązań do cen/kursów rynkowych obowiązujących na dzień bilansowy ujmuje się kierując się regułami:

- zaliczania do wyniku finansowego kosztów niezrealizowanych (ujemnych różnic z wyceny),
- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych (dodatnich różnic z wyceny) – są one ujmowane w pasywach bilansu jako *Różnice z wyceny*.

Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań są wyceniane na bazie kosztu historycznego.

³ Z wyjątkiem:

- odsetek od środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach nostro, które są ujmowane na dzień zapłaty,
- odsetek do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej oraz odsetek od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną, które są ujmowane na koniec miesiąca,
- odsetek od depozytów zabezpieczających wykonanie gwarantowanych transakcji giełdowych (futures), które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty.

2.5. Zasady ujmowania i wyceny aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych oraz zaliczania przychodów i kosztów do wyniku finansowego

2.5.1. Złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości

Zakupione złoto ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny zakupu, natomiast należności i zobowiązania w złocie – według średniej ceny rynkowej złota ustalonej na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych. Ceny uncji złota wyrażone w dolarze amerykańskim przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych.

Aktywa i zobowiązania w złocie, z uwzględnieniem transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych w złocie, tworzą zasób złota, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu złota będący uśrednionym kosztem pozyskania uncji złota przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży złota (zrealizowanych różnic kursowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej. Na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej pozycji w złocie koryguje się do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu złota.

Na dzień bilansowy złoto wycenia się według średniej ceny rynkowej uncji złota, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy. Nie rozróżnia się efektów wyceny kursowej i cenowej złota, lecz traktuje się je łącznie jako różnice z wyceny kursowej. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu złota.

2.5.2. Waluty obce

Walutę obcą zakupioną lub sprzedaną przez NBP za:

- walutę krajową – ujmuje się w księgach rachunkowych według kursu uzgodnionego w umowie lub określonego odrębnym przepisem,
- inną walutę obcą – ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości waluty obcej kwotowanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych.

W pozostałych przypadkach walutę obcą przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego, albo według kursu średniego NBP, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych.

Aktywa i zobowiązania w danej walucie obcej, z uwzględnieniem transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych w tej walucie, tworzą zasób waluty obcej, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Zasób waluty obcej jest wyznaczany odrębnie dla każdej waluty obcej. Średni koszt zasobu waluty obcej, będący uśrednionym kosztem pozyskania jednostki waluty obcej przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży waluty obcej (zrealizowanych różnic kursowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej. Na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej pozycji w walutach obcych koryguje się do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej.

Na dzień bilansowy waluty obce wycenia się według kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie waluty obcej (złota) z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie waluty obcej (złota). Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu waluty obcej.

Specjalne Prawo Ciągnięcia (SDR) jest traktowane jako odrębna waluta obca. Transakcjami powodującymi zmianę stanu SDR są transakcje nominowane w SDR lub transakcje w walutach obcych replikujące skład koszyka SDR (zgodnie z odpowiednią definicją i wagami koszyka). Przy ujmowaniu przychodów i kosztów niezrealizowanych na dzień bilansowy przyjmuje się zasadę, że zasób SDR obejmuje desygnowane pojedyncze zasoby walut obcych, tworzące koszyk SDR.

2.5.3. Dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP

Zakupione w transakcji bieżącej dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny zakupu.

Dyskonto i premie od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego (odpowiednio jako przychody z dyskonta i koszty premii) na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu. Odsetki od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego (jako przychody z odsetek) na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem zakupu, a końcem każdego dnia.

Dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie (ISIN), względem których NBP realizuje określony zamiar zarządczy tworzą zasób dłużnych papierów wartościowych.

Dla zasobu dłużnych papierów wartościowych notowanych na aktywnym rynku, niezakwalifikowanych jako dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych będący uśrednionym kosztem pozyskania przez NBP papieru wartościowego

o danym kodzie (uwzględniającym rozliczone dyskonto i premię), służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych (zrealizowanych różnic cenowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe, notowane na aktywnym rynku, niezakwalifikowane jako dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności wycenia się według średniej ceny rynkowej obowiązującej na dzień bilansowy. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie dłużnych papierów wartościowych z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie dłużnych papierów wartościowych. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności, notowane na aktywnym rynku, oraz dłużne papiery wartościowe nienotowane na aktywnym rynku wycenia się na dzień bilansowy według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/premię, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości.

2.5.4. Akcje i udziały

Akcje i udziały ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny zakupu. Na dzień bilansowy wycenia się:

- akcje nienotowane na aktywnym rynku i udziały – według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości,
- akcje notowane na aktywnym rynku – według średniej ceny rynkowej.

2.5.5. Transakcje z udzielonym/otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych

Transakcja z udzielonym przyrzeczeniem odkupu polega na sprzedaży papierów wartościowych z jednoczesnym zobowiązaniem do odkupu tych papierów od kontrahenta w określonym terminie, po uzgodnionej cenie. Transakcję tę ujmuje się w pasywach bilansu NBP jako lokatę otrzymaną, zabezpieczoną papierami wartościowymi, których stan nie zmniejsza się w momencie zawarcia umowy.

Transakcja z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu polega na kupnie papierów wartościowych z jednoczesnym zobowiązaniem do ich odsprzedaży kontrahentowi w określonym terminie, po uzgodnionej cenie. Transakcję tę ujmuje się w aktywach bilansu NBP jako pożyczkę udzieloną, zabezpieczoną papierami wartościowymi, których stan nie zwiększa się w momencie zawarcia umowy. Papiery wartościowe zakupione w transakcjach z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu nie podlegają wycenie i nie zalicza się do wyniku finansowego przychodów i kosztów, wynikających z tych papierów.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną sprzedaży i odkupu (zakupu i odsprzedaży) papierów wartościowych, stanowiących zabezpieczenie transakcji z przyrzeczeniem odkupu, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania składnika aktywów lub zobowiązania a końcem każdego dnia.

2.5.6. Pieniądz w obiegu

Pieniądz w obiegu ujmuje się w pasywach bilansu NBP według wartości nominalnej wyemitowanych banknotów i monet, pomniejszonej o wartość nominalną banknotów i monet:

- znajdujących się w kasach i skarbcach NBP,
- złożonych do depozytu w skarbcach innych banków,
- wycofanych z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia.

Koszty emisji banknotów i monet zalicza się do wyniku finansowego w dniu ich poniesienia, niezależnie od momentu wprowadzenia banknotów i monet do obiegu.

2.5.7. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP

Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP ujmuje się w pasywach bilansu NBP w wartości nominalnej.

Dyskonto i premie od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych ujmuje się jako rozliczenia międzyokresowe i zalicza do wyniku finansowego (odpowiednio jako koszty dyskonta i przychody z premii) na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania zobowiązania, a końcem każdego dnia.

Odsetki od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego (jako koszty odsetek) na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania zobowiązania, a końcem każdego dnia.

2.5.8. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne ujmuje się w aktywach bilansu NBP według:

- ceny zakupu, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem, a także przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, lub
- kosztu wytworzenia.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się metodą liniową, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym te składniki majątku przyjęto do używania. Poniższa tabela przedstawia przewidywany okres używania poszczególnych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obowiązujący na dzień 31 grudnia 2015 r.

Środki trwałe	Okresy używania (w miesiącach)
Grunty	nieograniczony
<i>w tym Prawo wieczystego użytkowania gruntów</i>	800
Budynki i lokale	480-780
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	267-480
Kotły, maszyny energetyczne	86-300
Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	48-240
Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	86-192
Urządzenia techniczne	36-300
Środki transportu	72-180
Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	60-240
<i>w tym Dzieła sztuki, eksponaty muzealne, przedmioty kolekcjonerskie</i>	<i>nieograniczony</i>
Wartości niematerialne i prawne	Okresy używania (w miesiącach)
Prawa autorskie, w tym prawa do wynalazków, znaków towarowych, wzorów użytkowych i przemysłowych	120
Licencje na oprogramowania informatyczne	72 lub 144
Oprogramowania informatyczne wytworzone przez NBP we własnym zakresie	120

W określonych przypadkach dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych przyjmuje się indywidualne okresy używania.

Okresy używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegają weryfikacji w każdym roku obrotowym.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych o niskiej jednostkowej wartości początkowej, to jest poniżej 3,5 tys. zł, dokonuje się jednorazowo na koniec miesiąca, w którym te składniki majątku oddano do używania, w kwocie równej wartości początkowej.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne podlegają okresowemu (nie rzadziej niż na dzień bilansowy) przeglądowi w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby dokonania (zwiększenia) odpisu z tytułu utraty wartości lub czy ustały przyczyny utraty wartości, które wymagałyby odwrócenia (zmniejszenia) odpisu z tytułu utraty wartości.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpis z tytułu utraty wartości.

2.5.9. Środki obrotowe

Środki obrotowe ujmuje się w aktywach bilansu NBP według:

- ceny zakupu – materiały i towary oraz złoto nieodpowiadające międzynarodowym standardom czystości i inne metale szlachetne,
- kosztu wytworzenia – produkty,
- wartości nominalnej – wartości kolekcjonerskie nieobiegowe.

Na dzień bilansowy środki obrotowe wycenia się według ceny zakupu/kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości, a w przypadku wartości kolekcjonerskich nieobiegowych – według wartości nominalnej.

2.5.10. Utrata wartości aktywów

Utrata wartości aktywów jest ustalana na dzień bilansowy, przez porównanie ich wartości księgowej z wartością użytkową lub rynkową, lub jeżeli istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych.

2.5.11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania

Rezerwy na przyszłe zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych NBP wówczas, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych lub zidentyfikowanego ryzyka i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku lub wystąpienie zidentyfikowanego ryzyka, spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku i kwotę odpowiednią by pokryć zidentyfikowane ryzyko, można wiarygodnie oszacować. Rezerwy tworzy się w ciężar kosztów w kwocie jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem powyższego obowiązku lub byłaby odpowiednia by pokryć powyższe zidentyfikowane ryzyko.

Na dzień bilansowy rezerwy na przyszłe zobowiązania podlegają aktualizacji. Rezerwy na przyszłe zobowiązania, niewykorzystane z powodu ustania w całości lub części obowiązku lub ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, rozwiązuje się na dobro przychodów.

2.5.12. Rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych

Rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych szacuje się w oparciu o ogólnie akceptowane i stosowane konsekwentnie przez NBP metody szacowania ryzyka finansowego (por. Rozdział 9.1.4.).

Rezerwę tworzy się, wykorzystuje i rozwiązuje na dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów i nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku bieżącego.

Rezerwę wykorzystuje się – zaliczając ją do przychodów – wyłącznie na pokrycie kosztów niezrealizowanych, wynikających ze zmian kursu złotego do walut obcych w kwocie, która mogłaby spowodować stratę.

Nadwyżkę rezerwy rozwiązuje się na dobro przychodów.

2.5.13. Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości

Rachunek rewaluacyjny złota rozwiązuje się na dobro przychodów w kwocie:

- kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku finansowego w dniu bilansowym,
- odpowiadającej proporcjonalnie spadkowi stanu zasobu złota w odniesieniu do stanu z dnia bilansowego poprzedniego roku obrotowego.

2.5.14. Transakcje terminowe walutowe – foreign exchange forward

Zakupione lub sprzedane środki pieniężne w transakcji terminowej walutowej ujmowane są od dnia zawarcia transakcji do dnia rozliczenia na kontach pozabilansowych według określonego w umowie kursu bieżącego. Różnicę pomiędzy uzgodnionym w umowie kursem terminowym a kursem bieżącym zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem zwyczajowo przyjętym dla rozliczenia transakcji bieżącej a dniem rozliczenia transakcji terminowej walutowej.

2.5.15. Transakcje wymiany walut – foreign exchange swap

Zakupione lub sprzedane oraz odpowiednio odsprzedane lub odkupione środki pieniężne w transakcji wymiany walut ujmuje się na kontach pozabilansowych według określonego w umowie kursu bieżącego od dnia zawarcia umowy do dnia rozliczenia. Różnicę pomiędzy uzgodnionym w umowie kursem terminowym a kursem bieżącym zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem rozliczenia transakcji bieżącej a dniem rozliczenia transakcji terminowej walutowej.

2.5.16. Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe – forward transactions in securities

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej ujmują się na kontach pozabilansowych od dnia zawarcia transakcji do dnia rozliczenia według ceny ustalonej w umowie. W dniu zawarcia transakcji dłużne papiery wartościowe, zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej nie zmieniają zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej wycenia się na dzień bilansowy według ceny rynkowej tych transakcji, obowiązującej w dniu wyceny. Do przychodów i kosztów wynikających z wyceny stosuje się reguły przewidziane dla ujęcia przychodów i kosztów niezrealizowanych.

W dniu rozliczenia transakcji, dłużne papiery wartościowe zakupione w transakcji terminowej zwiększają zasób dłużnych papierów wartościowych, a dłużne papiery wartościowe sprzedane w transakcji terminowej pomniejszają zasób dłużnych papierów wartościowych.

Wynik z rozliczenia transakcji ustala się:

- dla dłużnych papierów wartościowych zakupionych w transakcji terminowej jako różnicę między ceną rynkową a ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy,
- dla dłużnych papierów wartościowych sprzedanych w transakcji terminowej jako różnicę między ceną ustaloną w umowie a średnim kosztem zasobu dłużnych papierów wartościowych, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję terminową zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

2.5.17. Gwarantowane transakcje giełdowe – futures

Gwarantowaną transakcją giełdową ujmują się na kontach pozabilansowych, od dnia zawarcia transakcji do dnia rozliczenia, w wartości nominalnej zakupionego lub sprzedanego instrumentu bazowego.

Depozyt zabezpieczający wykonanie gwarantowanej transakcji giełdowej, złożony w środkach pieniężnych, ujmują się na kontach bilansowych jako składnik aktywów. Depozyt zabezpieczający złożony w dłużnych papierach wartościowych nie zmienia ich zasobu.

Dzienne zmiany cen rynkowych gwarantowanej transakcji giełdowej zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w gwarantowanej transakcji giełdowej.

W przypadku, gdy w dniu zamknięcia otwartej pozycji w gwarantowanej transakcji giełdowej ma miejsce rzeczywista dostawa instrumentu bazowego, jego zakup lub sprzedaż ujmuje się według ceny rynkowej.

2.6. Zdarzenia po dacie bilansu

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść.

3. Zmiany zasad rachunkowości

W 2015 r. w NBP nie wystąpiły zmiany zasad rachunkowości.

4. Wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, NBP dokonuje określonych szacunków oraz przyjmuje założenia, które mają wpływ na kwoty ujmowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia są oparte m.in. o dane historyczne oraz oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które wydają się być zasadne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Ponieważ istniejące okoliczności i oczekiwania dotyczące przyszłości mogą ulec zmianie, w związku ze zmianami rynkowymi lub czynnikami będącymi poza kontrolą NBP, dokonane przez NBP szacunki podlegają regularnemu przeglądowi.

Najistotniejszym obszarem, gdzie NBP dokonuje oszacowań jest ustalanie wysokości rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych (por. Rozdział 9.1.4.). Zgodnie z uchwałą nr 12/2010 oszacowana rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest równa kwocie, jaka pokryłaby potencjalną zmianę wartości zasobów walut obcych z tytułu zidentyfikowanego ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane, wynikające ze zmian kursu złotego do walut obcych. Oszacowana rezerwa nie może być niższa od kwoty niepokrytej skumulowanej straty z lat ubiegłych, powstałej w wyniku zmian kursu złotego do walut obcych.

Inne obszary, gdzie NBP dokonuje oszacowań dotyczą w szczególności ustalania:

- kwoty rezerw na odprawy emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe (szacowanie rezerw jest dokonywane na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej okresowo przez niezależnego aktuarusza),
- okresów używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- kwoty odpisów z tytułu utraty wartości aktywów,
- kwot rozliczeń międzyokresowych biernych oraz czynnych.

5. Noty objaśniające do bilansu

Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Zapas złota przechowywany w NBP	661 255,2	651 497,4	-9 757,8
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym:	13 257 250,1	13 061 874,5	-195 375,6
- rachunki bieżące w złocie	1 545,5	3 402,7	1 857,2
- lokaty terminowe w złocie	13 255 704,6	13 058 471,8	-197 232,8
Razem	13 918 505,3	13 713 371,9	-205 133,4
w tym różnice z wyceny kursowej	9 580 871,8	9 374 594,8	-206 277,0

w tys. uncji	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Zapas złota przechowywany w NBP	157,2	157,2	0,0
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym:	3 152,0	3 152,0	0,0
- rachunki bieżące w złocie	0,4	0,8	0,4
- lokaty terminowe w złocie	3 151,6	3 151,2	-0,4
Razem	3 309,2	3 309,2*	0,0

* Co odpowiada wadze 102,9 ton.

Zasób złota jest przechowywany w NBP, a także w Banku Anglii.

Złoto przechowywane w Banku Anglii jest:

- utrzymywane na rachunku bieżącym w Banku Anglii,
- inwestowane w transakcje lokat terminowych z zagranicznymi bankami komercyjnymi oraz bankami centralnymi; odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 3 i Nota 29).

Spadek wartości pozycji w walucie krajowej wynikał głównie z aktualizacji wyceny kursowej złota (por. Nota 22).

Nota 2 Należności od MFW

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Transza rezerwowa	1 842 983,0	1 249 943,4	-593 039,6
Rachunek bieżący w MFW	5 012 458,8	5 121 205,3	108 746,5
Lokata terminowa w MFW	35 912,2	38 263,5	2 351,3
Pożyczki udzielone MFW	1 545 883,1	1 333 328,8	-212 554,3
Razem	8 437 237,1	7 742 741,0	-694 496,1
w tym różnice z wyceny kursowej	720 978,8	962 663,9	241 685,1

w tys. SDR	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Transza rezerwowa	363 020,6	231 077,3	-131 943,3
Rachunek bieżący w MFW	987 326,4	946 758,4	-40 568,0
Lokata terminowa w MFW	7 073,8	7 073,8	0,0
Pożyczki udzielone MFW	304 499,5	246 492,8	-58 006,7
Razem	1 661 920,3	1 431 402,3	-230 518,0

Pozycja obejmuje nominowane w SDR:

- transzę rezerwową, która odpowiada udziałom członkowskim Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym (MFW) pomniejszonym o zobowiązania z tytułu rachunku prowadzonego przez NBP dla MFW w walucie krajowej (tzw. Rachunek nr 1).

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Udziały członkowskie w MFW	8 335 326,1	9 226 226,1	890 900,0
Rachunek nr 1 MFW	-6 492 343,1	-7 976 282,7	-1 483 939,6
Transza rezerwowa	1 842 983,0	1 249 943,4	-593 039,6

w tys. SDR	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Udziały członkowskie w MFW	1 688 400,0	1 688 400,0	0,0
Rachunek nr 1 MFW	-1 325 379,4	-1 457 322,7	-131 943,3
Transza rezerwowa	363 020,6	231 077,3	-131 943,3

Wielkość udziałów w MFW jest określana dla każdego kraju członkowskiego na podstawie wybranych wskaźników makroekonomicznych i wnoszona w pełnej wysokości (w walucie krajowej i w walutach obcych). Od wielkości udziałów uzależnione są m.in. liczba głosów w MFW danego kraju członkowskiego, przypisana mu wielkość alokacji SDR, limity

przyznawanych kredytów. Wielkość udziałów członkowskich Rzeczypospolitej Polskiej w MFW obowiązująca na 31.12.2015 została ustalona w 2011 r. (por. Nota 46).

Środki zgromadzone na Rachunku nr 1 MFW są wykorzystywane przez MFW w ramach kwartalnych Planów Transakcji Finansowych - Financial Transactions Plans (FTP). Środki te są zamieniane na walutę obcą i przekazywane krajom członkowskim – pożyczkobiorcom MFW (co powoduje wzrost transzy rezerwowej). Z kolei spłaty dokonywane przez pożyczkobiorców MFW w walutach obcych są zamieniane na walutę krajową i ujmowane na Rachunku nr 1 MFW (co powoduje spadek transzy rezerwowej),

- rachunek bieżący w MFW, na którym są ujmowane środki pieniężne otrzymane w ramach alokacji SDR (por. Nota 17) oraz dokonywane rozliczenia z tytułu odsetek i opłat od sald i transakcji związanych z MFW,
- nieoprocentowaną lokatę terminową NBP w administrowanym przez MFW Funduszu Powierniczym PRG-HIPC (Program Ograniczania Ubóstwa i Wspierania Wzrostu Gospodarczego – Inicjatywa na rzecz Oddłużenia Krajów Najuboższych),
- pożyczki udzielone MFW w walutach obcych w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych – New Arrangements to Borrow (NAB) (por. Nota 27).

Transza rezerwowa (z wyjątkiem części nieoprocentowanej, która jest stała i wynosi 56.236,0 tys. SDR), środki zgromadzone na rachunku bieżącym w MFW oraz pożyczki udzielone MFW są oprocentowane według stopy procentowej określonej przez MFW.

Spadek pozycji w walucie oryginalnej był wynikiem zmniejszenia:

- transzy rezerwowej, co było efektem:
 - transakcji zrealizowanych w ramach FTP - spłaty dokonane przez kraje członkowskie na rzecz MFW na Rachunek nr 1 MFW w NBP (140.000,0 tys. SDR) przewyższyły kwoty płatności dokonanych przez MFW z tego rachunku na rzecz krajów członkowskich (8.000,0 tys. SDR),
 - zasileni Rachunku nr 2 MFW (por. Nota 14) środkami pieniężnymi z Rachunku nr 1 MFW (56,7 tys. SDR),
- należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW w ramach NAB, co było efektem spłaty przez MFW części zadłużenia wobec NBP (102.200,0 tys. SDR) przy jednoczesnym przekazaniu przez NBP w 2015 r. kolejnych płatności w ramach NAB (44.200,0 tys. SDR) oraz zmniejszenia naliczonych odsetek (o 6,7 tys. SDR),
- stanu środków na rachunku bieżącym w MFW, co było efektem rozliczeń z MFW z tytułu odsetek i opłat.

Na wartość pozycji w walucie krajowej wpływ miała również aktualizacja wyceny kursowej SDR (por. Nota 22).

Nota 3 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Rachunki bieżące w walutach obcych, w tym	6 562 775,3	2 847 147,0	-3 715 628,3
- rachunek bieżący w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2	412 374,6	1 162 185,5	749 810,9
Lokaty terminowe w walutach obcych	31 072 016,2	34 718 174,9	3 646 158,7
Lokaty terminowe w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	13 223 762,9	11 908 632,8	-1 315 130,1
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych, w tym	278 948 631,1	299 263 199,9	20 314 568,8
- dyskontowe dłużne papiery wartościowe	48 389 561,3	31 953 191,3	-16 436 370,0
- oprocentowane dłużne papiery wartościowe	230 559 069,8	267 310 008,6	36 750 938,8
Zapas banknotów i monet zagranicznych	124 138,5	126 274,5	2 136,0
Inne należności w walutach obcych, w tym	992,2	4 201,7	3 209,5
- depozyty zabezpieczające gwarantowane transakcje giełdowe w walutach obcych	378,8	0,0	-378,8
- odsetki od lokat terminowych w złocie	613,4	4 201,7	3 588,3
Razem	329 932 316,2	348 867 630,8	18 935 314,6
w tym			
- różnice z wyceny kursowej	21 158 239,6	23 492 133,7	2 333 894,1
- różnice z wyceny cenowej	2 776 390,5	1 100 632,3	-1 675 758,2

Pozycja obejmuje głównie podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w USD, EUR, GBP, AUD, NOK i NZD, to jest: dłużne papiery wartościowe (dyskontowe i o oprocentowaniu stałym), lokaty terminowe, lokaty terminowe z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (lokaty reverse repo). Ponadto, w 2015 r. NBP utrzymywał zaangażowanie w rządowe papiery wartościowe w walutach krajów rozwijających się (brazylijski real – BRL, meksykańskie peso – MXN).

Instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

31.12.2014 <i>w tys. złotych</i>	Lokaty terminowe	Lokaty reverse repo	Dłużne papiery wartościowe	Razem
USD	2 486 604,8	283 316,3	105 405 105,9	108 175 027,0
EUR	11 631 822,4	0,0	91 036 657,4	102 668 479,8
GBP	1 061 810,6	12 940 446,6	34 362 458,2	48 364 715,4
AUD	787 626,4	0,0	29 166 555,6	29 954 182,0
NOK	10 771 341,8	0,0	9 637 853,8	20 409 195,6
NZD	4 332 810,2	0,0	4 753 217,7	9 086 027,9
BRL	0,0	0,0	1 532 371,5	1 532 371,5
MXN	0,0	0,0	3 054 411,0	3 054 411,0
Razem	31 072 016,2	13 223 762,9	278 948 631,1	323 244 410,2

31.12.2015 <i>w tys. złotych</i>	Lokaty terminowe	Lokaty reverse repo	Dłużne papiery wartościowe	Razem
USD	3 592 972,5	1 729 978,1	125 708 831,1	131 031 781,7
EUR	8 556 728,5	0,0	88 164 335,8	96 721 064,3
GBP	627 224,1	10 178 654,7	37 868 205,4	48 674 084,2
AUD	3 025 482,8	0,0	29 906 633,4	32 932 116,2
NOK	13 386 781,0	0,0	9 105 322,7	22 492 103,7
NZD	5 528 986,0	0,0	4 294 194,6	9 823 180,6
BRL	0,0	0,0	1 209 449,3	1 209 449,3
MXN	0,0	0,0	3 006 227,6	3 006 227,6
Razem	34 718 174,9	11 908 632,8	299 263 199,9	345 890 007,6

Wszystkie dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione przez NBP są notowane na aktywnym rynku i wyceniane według średnich cen rynkowych. Zarówno na 31.12.2014, jak i na 31.12.2015 NBP nie posiadał dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako utrzymywane do terminu wymagalności.

Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia zasobu papierów wartościowych w USD, przy jednoczesnym zmniejszeniu zaangażowania w instrumenty inwestycyjne w EUR. Ponadto na zmianę pozycji wpływ miała aktualizacja wyceny kursowej i cenowej (por. Nota 22 i Nota 33).

Nota 4 Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Kredyty i pożyczki udzielone w walucie krajowej	0,0	180 576,7	180 576,7
Odsetki za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej	246,4	420,9	174,5
Inne należności w walucie krajowej	24,9	3,3	-21,6
Razem	271,3	181 000,9	180 729,6

Na 31.12.2015 pozycja obejmowała:

- należności od banku krajowego z tytułu udzielonego mu w 2015 r. kredytu refinansowego na przywrócenie płynności płatniczej banku,
- należności od spółdzielczej kasy oszczędnościowo – kredytowej z tytułu odsetek za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej,
- należności od banków krajowych z tytułu rozliczeń związanych z przyjmowaniem krajowych znaków pieniężnych.

Nota 5 Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Środki trwałe brutto	1 839 983,0	1 729 351,8	-110 631,2
Umorzenie	-1 010 035,0	-906 730,0	103 305,0
Odpisy aktualizujące	-27 014,0	-26 673,4	340,6
<i>Środki trwałe netto</i>	<i>802 934,0</i>	<i>795 948,4</i>	<i>-6 985,6</i>
Wartości niematerialne i prawne brutto	390 924,2	406 205,1	15 280,9
Umorzenie	-299 183,3	-317 254,5	-18 071,2
Odpisy aktualizujące	-8,9	-8,9	0,0
<i>Wartości niematerialne i prawne netto</i>	<i>91 732,0</i>	<i>88 941,7</i>	<i>-2 790,3</i>
Razem	894 666,0	884 890,1	-9 775,9

Na 31.12.2015, podobnie jak na 31.12.2014, na wartość bilansową pozycji składały się głównie nieruchomości, maszyny i urządzenia oraz oprogramowania informatyczne.

5.1. Środki trwałe

Zmiana stanu środków trwałych* w tys. złotych	2014					2015					Razem	
	Grunty**	Budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej***	Maszyny, urządzenia aparaty, narzędzia, wyposażenie****	Środki transportu	Nakłady na środki trwałe	Razem	Grunty**	Budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej***	Maszyny, urządzenia aparaty, narzędzia, wyposażenie****	Środki transportu		Nakłady na środki trwałe
Wartość brutto na początek okresu	108 324,2	872 582,4	858 810,6	37 369,7	37 913,0	1 912 999,9	105 705,6	878 877,9	781 789,2	34 079,8	39 730,5	1 839 983,0
Zwiększenia z tytułu	0,0	7 488,6	28 291,8	50,6	24 917,2	60 748,2	0,0	5 722,3	27 683,5	70,0	56 958,6	90 434,4
- zakupu	0,0	0,0	12 383,0	19,2	0,0	12 402,2	0,0	12,3	16 235,8	70,0	0,0	16 318,1
- budowy, przystosowania, ulepszenia	0,0	0,0	0,0	0,0	24 917,2	24 917,2	0,0	0,0	0,0	0,0	56 958,6	56 958,6
- przejęcia z nakładów na środki trwałe	0,0	7 488,6	14 750,2	31,5	0,0	22 270,3	0,0	5 710,0	9 746,1	0,0	0,0	15 456,0
- przejęcia z nakładów na wartości niematerialne i prawne	0,0	0,0	1 133,3	0,0	0,0	1 133,3	0,0	0,0	1 683,5	0,0	0,0	1 683,5
- nieodpłatnego otrzymania, darowizny	0,0	0,0	25,3	0,0	0,0	25,3	0,0	0,0	15,2	0,0	0,0	15,2
- innego przychodu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	0,0	3,0
Zmniejszenia z tytułu	-2 618,6	-1 393,1	-103 313,2	-3 340,5	-23 099,6	-133 765,0	-2 788,2	-25 327,4	-151 618,9	-5 832,1	-15 499,0	-201 065,6
- likwidacji	0,0	0,0	99 892,4	-3,3	0,0	-99 895,7	0,0	0,0	-140 558,0	-51,0	0,0	-140 609,0
- sprzedaży	-2 618,6	-1 393,1	-355,8	-3 337,2	0,0	-7 704,8	-661,1	-25 327,4	-9 060,1	-5 773,7	0,0	-40 822,2
- nieodpłatnego przekazania, darowizny	0,0	0,0	-1 087,2	0,0	0,0	-1 087,2	0,0	0,0	-1 997,8	-7,4	0,0	-4 132,3
- przeniesienia na środki trwałe	0,0	0,0	0,0	0,0	-22 270,3	-22 270,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-15 456,0	-15 456,0
- przeniesienia na wartości niematerialne i prawne	0,0	0,0	0,0	0,0	-783,9	-783,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-43,0	-43,0
- innego rozchodu	0,0	0,0	-1 977,8	0,0	-45,5	-2 023,2	0,0	0,0	-3,1	0,0	0,0	-3,1
Wartość brutto na koniec okresu	105 705,6	878 677,9	781 789,2	34 079,8	39 730,5	1 839 983,0	102 917,5	859 072,8	657 853,8	28 317,6	81 190,1	1 729 351,8
w tym całkowicie umorzona	1 020,2	18 767,0	382 971,9	2 881,5	0,0	405 640,5	1 017,2	742,0	287 566,0	4 357,7	0,0	273 676,9
Umorzenie na początek okresu	-25 796,7	-334 905,0	-671 149,5	-24 563,5	0,0	-1 056 414,7	-26 999,1	-352 780,5	-607 057,9	-23 797,5	0,0	-1 010 035,0
Zwiększenia z tytułu	-1 274,6	-19 083,6	-38 550,2	-2 353,9	0,0	-61 262,3	-1 215,7	-15 387,5	-40 175,0	-1 718,1	0,0	-58 496,3
- amortyzacji bieżącego okresu	-1 274,6	-19 083,6	-38 550,2	-2 353,9	0,0	-61 262,3	-1 215,7	-15 387,5	-40 175,0	-1 718,1	0,0	-58 496,3
w tym jednorazowo umorzona	0,0	0,0	-2 351,5	-19,2	0,0	-2 370,6	0,0	0,0	-4 640,3	-14,0	0,0	-4 654,1
- innego przychodu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmniejszenia z tytułu	672,3	1 208,0	102 641,7	3 119,9	0,0	107 642,0	715,2	7 030,6	149 395,1	4 660,4	0,0	161 801,3
- likwidacji, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania, darowizny	672,3	1 208,0	100 664,6	3 119,9	0,0	105 664,9	715,2	7 030,6	149 392,1	4 660,4	0,0	161 798,2
- innego rozchodu	0,0	0,0	1 977,0	0,0	0,0	1 977,0	0,0	0,0	3,1	0,0	0,0	3,1
Umorzenie na koniec okresu	-26 399,1	-352 780,5	-607 057,9	-23 797,5	0,0	-1 010 035,0	-26 899,6	-361 137,5	-487 837,8	-20 855,3	0,0	-906 730,0
Opisy aktualizujące na początek okresu	-149,5	-809,9	-116,2	0,0	-25 910,4	-25 985,9	-149,5	-809,9	-150,8	0,0	-25 903,9	-27 014,0
Zwiększenia	0,0	0,0	-37,5	0,0	0,0	-37,5	0,0	0,0	-11,4	0,0	0,0	-11,4
Zmniejszenia	0,0	0,0	2,9	0,0	6,6	9,4	0,0	301,9	50,1	0,0	0,0	352,0
Opisy aktualizujące na koniec okresu	-149,5	-809,9	-150,8	0,0	-25 903,9	-27 014,0	-149,5	-809,9	-112,1	0,0	-25 903,9	-26 673,4
Wartość netto na koniec okresu	79 157,1	525 087,5	174 580,5	10 282,3	13 826,7	802 934,0	75 866,4	487 427,3	159 904,0	7 462,4	55 286,2	795 948,4

* Ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości w tabeli mogą się nie sumować.

** Grunty zawierają prawa wieczystego użytkowania gruntów, których wartość netto na 31.12.2015 wyniosła 65 010,8 tys. zł przy umorzeniu w kwocie 26 899,6 tys. zł. Na 31.12.2014 ich wartość netto wyniosła odpowiednio 68 265,7 tys. zł przy umorzeniu w kwocie 26 399,1 tys. zł.

*** Budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej: zawierają spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, którego wartość netto na 31.12.2015 wyniosła 321,6 tys. zł i była o 216,1 tys. zł wyższa w porównaniu do 31.12.2014.

**** Maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia, wyposażenie: obejmują następujące grupy środków trwałych: Kofy, maszyny energetyczne; Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania; Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne; Urządzenia techniczne; Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie.

Zmiana wartości brutto środków trwałych w 2015 r. była głównie wynikiem:

- likwidacji urządzeń infrastruktury informatycznej (w tym serwerów i macierzy dyskowych) oraz sorterów do banknotów,
- sprzedaży:
 - budynków i lokali (dotyczy przede wszystkim Ośrodka Wypoczynkowego NBP „Guzianka” w Rucianem-Nidzie),
 - maszyn, urządzeń i aparatów poligraficznych,
 - środków transportu,
- zakupu nowych środków trwałych i poniesienia nakładów na środki trwałe, głównie związanych z:
 - tworzeniem placówki edukacyjno-ekspozycyjnej pod nazwą „Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka”,
 - przebudową siedziby Oddziału Okręgowego NBP w Krakowie.

5.2. Wartości niematerialne i prawne

Zmiana stanu wartości niematerialnych i prawnych* <i>w tys. złotych</i>	2014				2015			
	Oprogramowanie komputerowe	Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości**	Nakłady na wartości niematerialne i prawne	Razem	Oprogramowanie komputerowe	Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości**	Nakłady na wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość brutto na początek okresu	361 306,7	9 291,7	5 825,4	376 423,7	372 415,2	10 422,5	8 086,4	390 924,2
Zwiększenia z tytułu	22 560,8	1 144,0	10 971,7	34 676,5	25 763,4	1 177,0	12 361,7	39 302,0
- zakupu	14 199,5	1 142,0	0,0	15 341,5	9 097,0	1 134,0	0,0	10 230,9
- przystosowania, ulepszenia	0,0	0,0	10 971,7	10 971,7	0,0	0,0	12 361,7	12 361,7
- przejęcia z nakładów na wartości niematerialne i prawne	7 577,4	0,0	0,0	7 577,4	16 666,3	0,0	0,0	16 666,3
- przejęcia z nakładów na środki trwałe	783,9	0,0	0,0	783,9	0,0	43,0	0,0	43,0
- innego przychodu	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmniejszenia z tytułu	-11 452,3	-13,2	-8 710,7	-20 176,2	-5 671,2	0,0	-18 349,9	-24 021,0
- likwidacji	-11 195,7	-13,2	0,0	-11 208,9	-5 671,2	0,0	0,0	-5 671,2
- sprzedaży	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- przeniesienia na wartości niematerialne i prawne	0,0	0,0	-7 577,4	-7 577,4	0,0	0,0	-16 666,3	-16 666,3
- przeniesienia na środki trwałe	0,0	0,0	-1 133,3	-1 133,3	0,0	0,0	-1 663,5	-1 663,5
- innego rozchodu	-256,6	0,0	0,0	-256,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Wartość brutto na koniec okresu	372 415,2	10 422,5	8 086,4	390 924,2	392 507,3	11 599,5	2 098,3	406 205,1
<i>w tym całkowicie umorzone</i>	<i>104 499,2</i>	<i>518,7</i>	<i>0,0</i>	<i>105 018,0</i>	<i>106 923,9</i>	<i>829,9</i>	<i>0,0</i>	<i>107 753,8</i>
Umorzenie na początek okresu	-288 112,9	-2 849,2	0,0	-290 962,2	-295 651,4	-3 531,9	0,0	-299 183,3
Zwiększenia z tytułu	-18 939,2	-695,8	0,0	-19 635,0	-21 777,0	-848,6	0,0	-22 625,5
- amortyzacji bieżącego okresu	-18 939,2	-695,8	0,0	-19 635,0	-21 777,0	-848,6	0,0	-22 625,5
<i>w tym jednorazowo umorzone</i>	<i>-12,5</i>	<i>-34,6</i>	<i>0,0</i>	<i>-47,1</i>	<i>-105,8</i>	<i>-45,5</i>	<i>0,0</i>	<i>-151,3</i>
- innego przychodu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmniejszenia z tytułu	11 400,8	13,2	0,0	11 413,9	4 554,4	0,0	0,0	4 554,4
- likwidacji, sprzedaży	11 144,2	13,2	0,0	11 157,4	4 554,4	0,0	0,0	4 554,4
- innego rozchodu	256,6	0,0	0,0	256,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Umorzenie na koniec okresu	-295 651,4	-3 531,9	0,0	-299 183,3	-312 874,0	-4 380,5	0,0	-317 254,5
Opisy aktualizujące na początek okresu	-8,9	0,0	0,0	-8,9	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Zwiększenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmniejszenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Opisy aktualizujące na koniec okresu	-8,9	0,0	0,0	-8,9	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Wartość netto na koniec okresu	76 754,9	6 890,6	8 086,4	91 732,0	79 624,5	7 219,0	2 098,3	88 941,7

* Ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości w tabeli mogą się nie sumować.

** *Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości* obejmują następujące grupy wartości niematerialnych i prawnych: Prawo autorskie i pokrewne; Prawo do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych i zdobniczych; Inne prawa majątkowe.

Zmiana wartości brutto wartości niematerialnych i prawnych w 2015 r. była głównie wynikiem:

- zakupu nowych i poniesienia nakładów na oprogramowania użytkowe, narzędziowe i systemowe, w szczególności oprogramowania serwerów,
- likwidacji wycofanego z użytkowania oprogramowania komputerowego.

Nota 6 Pozostałe aktywa finansowe

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Akcje i udziały w podmiotach krajowych, w tym	53 848,9	128 848,9	75 000,0
- akcje Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.	51 708,1	51 708,1	0,0
- akcje Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.	312,5	75 312,5	75 000,0
- udziały w Bazy i Systemy Bankowe Sp. z o.o.	1 820,0	1 820,0	0,0
- udziały w spółdzielniach mieszkaniowych	8,3	8,3	0,0
Akcje i udziały w podmiotach zagranicznych, w tym	139 644,5	143 390,3	3 745,8
- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych	50 768,0	54 092,0	3 324,0
- udziały w S.W.I.F.T.	236,9	675,4	438,5
- udziały w Europejskim Banku Centralnym	88 639,6	88 622,9	-16,7
Razem	193 493,4	272 239,2	78 745,8
w tym różnice z wyceny kursowej	6 350,2	8 373,1	2 022,9

Wzrost pozycji był głównie wynikiem nabycia w 2015 r. przez NBP dodatkowych akcji Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. (KIR S.A.) w cenie zakupu 75.000,0 tys. zł (3.125 akcji).

Udział NBP w podmiotach krajowych przedstawiono poniżej.

Udział NBP w podmiotach krajowych

Podmiot	Kapitał zakładowy (w tys. złotych)		Cena nominalna 1 udziału/akcji (w tys. złotych)		Ilość akcji/udziałów w posiadaniu NBP		Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)	
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015
Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	21 000,0	21 000,0	1,0	1,0	7 000	7 000	33,33%	33,33%
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	5 445,0	5 445,0	0,5	0,5	625	3 750	5,74%	34,44%
Bazy i Systemy Bankowe Sp. z o.o.	10 000,0	10 000,0	10,0	10,0	1 000	1 000	100,00%	100,00%

Udział NBP w podmiotach zagranicznych kształtował się następująco:

- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych (Bank for International Settlements - BIS).
Na 31.12.2014 i 31.12.2015 NBP posiadał 8.000 akcji przekładających się na tę samą liczbę głosów. Opłacono 25% wartości nominalnej akcji (wartość nominalna jednej akcji wynosi

5,0 tys. SDR), co wynosi 10.000,0 tys. SDR. Udział NBP w kapitale udziałowym BIS stanowi 1,43%.

- udziały w S.W.I.F.T.

Na 31.12.2014 NBP posiadał 23 udziały. W wyniku przeprowadzonej realokacji udziałów w 2015 r. NBP objął dodatkowo 30 udziałów (w kwocie 102,9 tys. EUR) i na 31.12.2015 posiadał łącznie 53 udziały (w wysokości 158,5 tys. EUR) z ogólnej liczby 110.251 udziałów.

- udziały w Europejskim Banku Centralnym.

Od 01.05.2004, to jest od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, NBP posiada udziały w kapitale EBC. Na 31.12.2015 wartość opłaconych przez NBP udziałów w kapitale EBC wyniosła 88.622,9 tys. zł (20.796,2 tys. EUR).

Zgodnie z art. 28 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwanego dalej „Statutem ESBC i EBC”, wyłącznie krajowe banki centralne ESBC są uprawnione do subskrybowania kapitału EBC. Kapitał EBC jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w art. 29 Statutu ESBC i EBC, to jest udziały krajowych banków centralnych w kapitale EBC są wyrażone procentowo i odpowiadają udziałowi poszczególnych państw członkowskich w łącznej liczbie ludności oraz łącznym produkcie krajowym brutto państw Unii Europejskiej (w równej proporcji). Aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC jest przeprowadzana regularnie co pięć lat, jak również w momencie przystąpienia nowego kraju do Unii Europejskiej. Ostatnia regularna aktualizacja klucza subskrypcji kapitału nastąpiła z dniem 1 stycznia 2014 r. W jej wyniku udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł z 4,8581% do 5,1230%, co odpowiadało wzrostowi kwoty udziałów z 525.889,7 tys. EUR do 554.565,1 tys. EUR.

NBP jako bank centralny spoza strefy euro jest zobligowany do pokrycia określonego przez Radę Ogólną EBC (na podstawie art. 47 Statutu ESBC i EBC) minimalnego procentu subskrybowanego przezeń kapitału EBC, jako wkładu NBP na rzecz kosztów operacyjnych EBC. Procent ten od dnia 29 grudnia 2010 r. wynosi 3,75%. W przeciwieństwie do banków centralnych strefy euro, NBP nie ma prawa do udziału w zyskach EBC, ani też obowiązku pokrywania strat EBC. W wyniku ostatniej aktualizacji klucza subskrypcji kapitału EBC z dnia 1 stycznia 2014 r. wysokość udziału opłaconego przez NBP w kapitale EBC wzrosła z 19.720,9 tys. EUR do 20.796,2 tys. EUR. W momencie przystąpienia Polski do strefy euro, NBP będzie zobowiązany do opłacenia pozostałych 96,25% subskrybowanego przezeń kapitału EBC, to jest 533.768,9 tys. EUR.

Na koniec 2014 r. oraz 2015 r. klucz subskrypcji kapitału, kapitał subskrybowany i kapitał opłacony EBC w podziale na banki centralne ESBC kształtowały się następująco:

w EUR	Klucz subskrypcji kapitału		Kapitał subskrybowany		Kapitał opłacony	
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015
Narodowy Bank Austrii	1,9631%	1,9631%	212 505 713,78	212 505 713,78	212 505 713,78	212 505 713,78
Narodowy Bank Belgii	2,4778%	2,4778%	268 222 025,17	268 222 025,17	268 222 025,17	268 222 025,17
Centralny Bank Cypru	0,1513%	0,1513%	16 378 235,70	16 378 235,70	16 378 235,70	16 378 235,70
Bank Estonii	0,1928%	0,1928%	20 870 613,63	20 870 613,63	20 870 613,63	20 870 613,63
Bank Finlandii	1,2564%	1,2564%	136 005 388,82	136 005 388,82	136 005 388,82	136 005 388,82
Bank Francji	14,1792%	14,1792%	1 534 899 402,41	1 534 899 402,41	1 534 899 402,41	1 534 899 402,41
Bank Grecji	2,0332%	2,0332%	220 094 043,74	220 094 043,74	220 094 043,74	220 094 043,74
Bank Hiszpanii	8,8409%	8,8409%	957 028 050,02	957 028 050,02	957 028 050,02	957 028 050,02
Bank Holandii	4,0035%	4,0035%	433 379 158,03	433 379 158,03	433 379 158,03	433 379 158,03
Centralny Bank Irlandii	1,1607%	1,1607%	125 645 857,06	125 645 857,06	125 645 857,06	125 645 857,06
Bank Litwy*	-	0,4132%	-	44 728 929,21	-	44 728 929,21
Centralny Bank Luksemburga	0,2030%	0,2030%	21 974 764,35	21 974 764,35	21 974 764,35	21 974 764,35
Bank Łotwy	0,2821%	0,2821%	30 537 344,94	30 537 344,94	30 537 344,94	30 537 344,94
Centralny Bank Malty	0,0648%	0,0648%	7 014 604,58	7 014 604,58	7 014 604,58	7 014 604,58
Niemiecki Bank Federalny	17,9973%	17,9973%	1 948 208 997,34	1 948 208 997,34	1 948 208 997,34	1 948 208 997,34
Bank Portugalii	1,7434%	1,7434%	188 723 173,25	188 723 173,25	188 723 173,25	188 723 173,25
Narodowy Bank Słowacji	0,7725%	0,7725%	83 623 179,61	83 623 179,61	83 623 179,61	83 623 179,61
Bank Słowenii	0,3455%	0,3455%	37 400 399,43	37 400 399,43	37 400 399,43	37 400 399,43
Bank Włoch	12,3108%	12,3108%	1 332 644 970,33	1 332 644 970,33	1 332 644 970,33	1 332 644 970,33
<i>Razem krajowe banki centralne w strefie euro</i>	<i>69,9783%</i>	<i>70,3915%</i>	<i>7 575 155 922,19</i>	<i>7 619 884 851,40</i>	<i>7 575 155 922,19</i>	<i>7 619 884 851,40</i>
Narodowy Bank Bułgarii	0,8590%	0,8590%	92 986 810,73	92 986 810,73	3 487 005,40	3 487 005,40
Narodowy Bank Chorwacji	0,6023%	0,6023%	65 199 017,58	65 199 017,58	2 444 963,16	2 444 963,16
Narodowy Bank Czech	1,6075%	1,6075%	174 011 988,64	174 011 988,64	6 525 449,57	6 525 449,57
Narodowy Bank Danii	1,4873%	1,4873%	161 000 330,15	161 000 330,15	6 037 512,38	6 037 512,38
Bank Litwy*	0,4132%	-	44 728 929,21	-	1 677 334,85	-
Narodowy Bank Polski	5,1230%	5,1230%	554 565 112,18	554 565 112,18	20 796 191,71	20 796 191,71
Narodowy Bank Rumunii	2,6024%	2,6024%	281 709 983,98	281 709 983,98	10 564 124,40	10 564 124,40
Bank Szwecji	2,2729%	2,2729%	246 041 585,69	246 041 585,69	9 226 559,46	9 226 559,46
Narodowy Bank Węgier	1,3798%	1,3798%	149 363 447,55	149 363 447,55	5 601 129,28	5 601 129,28
Bank Anglii	13,6743%	13,6743%	1 480 243 941,72	1 480 243 941,72	55 509 147,81	55 509 147,81
<i>Razem krajowe banki centralne spoza strefy euro</i>	<i>30,0217%</i>	<i>29,6085%</i>	<i>3 249 851 147,43</i>	<i>3 205 122 218,22</i>	<i>121 869 418,02</i>	<i>120 192 083,17</i>
Razem	100,0%	100,0%	10 825 007 069,61	10 825 007 069,61	7 697 025 340,21	7 740 076 934,57

* W dniu 01.01.2015 r. Litwa przystąpiła do strefy euro.

Nota 7 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Różnice z wyceny kursowej	38 707,2	325 079,1	286 371,9
Różnice z wyceny cenowej	122,4	0,0	-122,4
Razem	38 829,6	325 079,1	286 249,5

Pozycja obejmuje dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji bieżących w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych (por. Nota 25) oraz wyceny cenowej transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych (por. Nota 22 i Nota 26).

Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe kosztów

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Rozliczenia międzyokresowe kosztów dyskonta od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	4 698,7	21 597,0	16 898,3
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług	11 519,0	18 299,4	6 780,4
Razem	16 217,7	39 896,4	23 678,7

Wzrost pozycji był wynikiem zwiększenia:

- dyskonta pozostającego do rozliczenia od wyemitowanych przez NBP bonów pieniężnych (por. Nota 11),
- salda rozliczeń międzyokresowych kosztów usług dotyczących gospodarki własnej NBP (głównie z tytułu opłat za usługi informatyczne na rzecz NBP).

Nota 9 Inne

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Środki obrotowe	43 507,0	31 963,5	-11 543,5
Kredyty i pożyczki udzielone pracownikom	22 504,1	20 605,4	-1 898,7
Należności z operacji finansowych, w tym	82 544,5	23 186,3	-59 358,2
- odsetki od zadłużenia banku w likwidacji	77 576,3	12 344,5	-65 231,8
Należności publicznoprawne	2 898,2	2 707,3	-190,9
Należności od odbiorców i dostawców	5 972,2	913,8	-5 058,4
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu instrumentów pozabilansowych	0,0	47 497,9	47 497,9
Pozostałe	16 194,5	18 632,9	2 438,4
Razem	173 620,5	145 507,1	-28 113,4
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	<i>54,8</i>	<i>46,1</i>	<i>-8,7</i>

Spadek pozycji był głównie spowodowany spłatą należności z tytułu odsetek od zadłużenia banku w likwidacji, które zostały naliczone do dnia postawienia banku w stan likwidacji (por. Nota 19 i Nota 29).

Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej dla instrumentów pozabilansowych dotyczy transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych (por. Nota 25).

9.1. Środki obrotowe

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Materiały i towary	847,6	634,7	-212,9
Metale szlachetne	39 458,4	28 150,0	-11 308,4
Wartości kolekcjonerskie nieobiegowe	3 201,0	3 178,8	-22,2
Razem	43 507,0	31 963,5	-11 543,5

Pozycja obejmuje głównie metale szlachetne – srebro i złoto nieodpowiadające międzynarodowym standardom czystości. Na 31.12.2015 w zapasie NBP znajdowało się 2.999.641,79 gramów srebra i 353.676,57 gramów złota, w porównaniu do 3.011.591,78 gramów srebra i 448.596,97 gramów złota na 31.12.2014.

Spadek pozycji wynikał głównie ze zmniejszenia zapasu złota nieodpowiadającego międzynarodowym standardom czystości w związku z jego wykorzystaniem do produkcji monet kolekcjonerskich w 2015 r.

9.2. Kredyty i pożyczki udzielone pracownikom

Pozycja obejmuje pożyczki udzielone pracownikom w walucie krajowej, w tym pożyczki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Na 31.12.2015 należności z tytułu udzielonych pożyczek z ZFŚS wyniosły 8.164,3 tys. zł w porównaniu do 8.705,2 tys. zł na 31.12.2014.

9.3. Pozostałe

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Środki pieniężne Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	4 767,5	10 948,6	6 181,1
Środki na rachunkach bankowych w bankach krajowych z tytułu wniesionych wadów i zabezpieczeń	4 649,8	4 358,1	-291,7
Rozliczenia związane z systemem TARGET2	2 419,8	2 495,7	75,9
Pozostałe rozliczenia	4 357,4	830,5	-3 526,9
Razem	16 194,5	18 632,9	2 438,4

Nota 10 Pieniądz w obiegu

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Banknoty krajowe w obiegu	138 955 416,2	158 945 406,2	19 989 990,0
Monety krajowe w obiegu	3 973 389,8	4 280 371,8	306 982,0
Razem	142 928 806,0	163 225 778,0	20 296 972,0

Pozycja obejmuje znajdujące się w obiegu wyemitowane przez NBP banknoty i monety, w tym banknoty i monety kolekcjonerskie, których wartość na 31.12.2015 wyniosła 273.893,5 tys. zł w porównaniu z 267.769,5 tys. zł na 31.12.2014.

Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2015 r. wyniósł 151.012,4 mln zł w porównaniu z 132.291,9 mln zł w 2014 r.

Nota 11 Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	47 218 516,7	48 666 911,2	1 448 394,5
Depozyty na koniec dnia	1 740 047,7	558 107,6	-1 181 940,1
Inne operacje polityki pieniężnej	84 661 440,0	74 121 000,0	-10 540 440,0
Razem	133 620 004,4	123 346 018,8	-10 273 985,6

Pozycja obejmuje zobowiązania z tytułu przeprowadzanych przez NBP operacji polityki pieniężnej. Składają się na nie:

- zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w ramach operacji otwartego rynku (wykazywane w pozycji *Inne operacje polityki pieniężnej*),
- salda na:
 - rachunkach bieżących banków krajowych, służących realizacji rozliczeń międzybankowych w złotych i utrzymywaniu środków pieniężnych stanowiących rezerwę obowiązkową,
 - rachunkach rezerwy obowiązkowej banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP,

- rachunku rezerwy obowiązkowej Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (KSKOK), służącym utrzymywaniu środków pieniężnych stanowiących rezerwę obowiązkową spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych oraz KSKOK,
- zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu depozytów na koniec dnia.

11.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Rachunki bieżące	46 558 031,7	48 079 390,3	1 521 358,6
Rachunki rezerwy obowiązkowej banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej	660 485,0	587 520,9	-72 964,1
Razem	47 218 516,7	48 666 911,2	1 448 394,5

W 2015 r. banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe oraz KSKOK utrzymywały w NBP rezerwę obowiązkową na rachunkach bieżących lub rachunkach rezerwy obowiązkowej – w przypadku banków, które nie posiadają rachunków bieżących w NBP, spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych oraz KSKOK.

Wartość środków pieniężnych utrzymywanych przez banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe oraz KSKOK w NBP z tytułu rezerwy obowiązkowej jest uzależniona od kształtowania się podstawy naliczania rezerwy obowiązkowej oraz obowiązującej stopy rezerwy obowiązkowej (w latach 2014-2015 stopa ta wynosiła 3,5%); rezerwa obowiązkowa jest wielkością uśrednioną w okresie jej utrzymywania.

Na 31.12.2015 stan środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach bieżących i rezerw obowiązkowych w NBP był o 1.448.394,5 tys. zł wyższy w porównaniu z 31.12.2014, na co wpływ miał między innymi wzrost poziomu rezerwy wymaganej, która na 31.12.2015 wyniosła 37.115,2 mln zł w porównaniu z 34.695,7 mln zł na 31.12.2014.

Na 31.12.2015 stopa oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej wynosiła 0,9 stopy referencyjnej NBP, to jest 1,35% (1,80% na 31.12.2014). Na 31.12.2015 nie wystąpiły zobowiązania z tytułu odsetek od środków rezerwy obowiązkowej.

11.2. Depozyty na koniec dnia

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Wartość nominalna	1 740 000,0	558 100,0	-1 181 900,0
Naliczone odsetki	47,7	7,6	-40,1
Razem	1 740 047,7	558 107,6	-1 181 940,1

W 2015 r. banki krajowe korzystały z możliwości lokowania wolnych środków na rachunkach lokat terminowych w NBP, w postaci oprocentowanego depozytu składanego na koniec dnia, z terminem zwrotu w następnym dniu operacyjnym. Z reguły, najwyższe kwoty były lokowane w ostatnich dniach okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

Na 31.12.2015 stopa depozytowa NBP wynosiła 0,50% (1,00% na 31.12.2014).

11.3. Inne operacje polityki pieniężnej

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Operacje podstawowe	84 661 440,0	74 121 000,0	-10 540 440,0
Operacje dostrajające	0,0	0,0	0,0
Razem	84 661 440,0	74 121 000,0	-10 540 440,0

W 2015 r. w celu absorpcji płynności NBP emitował w ramach operacji podstawowych bony pieniężne o głównie 7-dniowym okresie zapadalności⁴. Ponadto, w 2015 r. NBP przeprowadzał operacje dostrajające polegające na emisji bonów pieniężnych o terminach zapadalności krótszych niż 7 dni⁵.

Na 31.12.2015 stopa referencyjna NBP określająca dyskonto do rozliczenia wynosiła 1,50% (2,00% na 31.12.2014; por. Nota 8).

Nota 12 Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Rozrachunki w krajowych systemach płatniczych KIR, w tym	160 925,9	128 051,3	-32 874,6
- w systemie Elixir	128 056,3	78 004,6	-50 051,7
- w systemie Express Elixir	32 869,6	50 046,7	17 177,1
Inne zobowiązania w walucie krajowej	5 838,3	4 656,6	-1 181,7
Razem	166 764,2	132 707,9	-34 056,3

Pozycja obejmuje zobowiązania wobec banków z tytułu operacji niezwiązanych z polityką pieniężną. Jej podstawowym składnikiem są zobowiązania wynikające z:

⁴ W 2015 r. okresy zapadalności operacji podstawowych wynosiły 6, 7 i 8 dni.

⁵ W 2015 r. okresy zapadalności operacji dostrajających wynosiły 1, 2 i 3 dni.

- pozostałych do rozliczenia na 31.12.2015 zleceń płatniczych klientów NBP skierowanych do rozrachunku w krajowym systemie płatniczym Elixir,
- środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku służącym do rozliczeń w systemie Express Elixir,
- zastępczej obsługi kasowej prowadzonej przez banki krajowe; dotyczy ona wypłat gotówki dokonywanych w bankach krajowych przez państwowe jednostki budżetowe oraz urzędy obsługujące organy podatkowe, mające siedzibę poza miastem, w którym NBP prowadzi obsługę kasową.

Nota 13 Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	31.12.2014 dane porównywalne*	31.12.2015	Zmiana
Zobowiązania wobec sektora rządowego, w tym	4 380 658,1	4 380 769,9	5 917 451,3	1 536 681,4
- rachunki budżetu państwa	3 134 335,7	3 134 335,7	4 071 306,0	936 970,3
- rachunki funduszy ubezpieczeń społecznych	1 189 546,3	1 189 546,3	1 766 180,9	576 634,6
- rachunki pozostałych podmiotów sektora rządowego	56 776,1	56 887,9	79 964,4	23 076,5
Pozostałe zobowiązania	16 395,3	16 283,5	24 781,5	8 498,0
Razem	4 397 053,4	4 397 053,4	5 942 232,8	1 545 179,4

* Zmiany wynikają z dokonanej w 2015 r. reklasyfikacji statystycznej jednego z podmiotów z sektora pomocniczych instytucji finansowych (pozycja pasywów 4.2. Pozostałe zobowiązania) do sektora rządowego (pozycja pasywów 4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego - rachunki pozostałych podmiotów).

Pozycja obejmuje głównie rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla podmiotów krajowych innych niż banki.

Nota 14 Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Rachunki międzynarodowych organizacji finansowych i banków centralnych, w tym	4 843,5	5 906,9	1 063,4
- Rachunek nr 2 MFW	90,6	69,7	-20,9
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych	329 535,8	2 240 062,0	1 910 526,2
Razem	334 379,3	2 245 968,9	1 911 589,6

Pozycja obejmuje rachunki bieżące w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla międzynarodowych organizacji finansowych i niefinansowych oraz banków centralnych,

w tym rachunek prowadzony przez NBP dla MFW, służący realizacji wydatków administracyjnych MFW (tzw. Rachunek nr 2).⁶

Nota 15 Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Rachunki budżetu państwa	16 238 494,7	8 946 863,2	-7 291 631,5
Rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET2	344 115,2	1 070 084,3	725 969,1
Pozostałe zobowiązania	495 364,7	39 829,2	-455 535,5
Razem	17 077 974,6	10 056 776,7	-7 021 197,9
w tym różnice z wyceny kursowej	432 614,7	364 624,0	-67 990,7

Pozycja obejmuje głównie środki pieniężne zgromadzone na rachunkach w walutach obcych prowadzonych przez NBP dla:

- budżetu państwa – rachunki bieżące, pomocnicze oraz lokat terminowych,
- banków krajowych – rachunki bieżące w EUR służące rozliczeniom w systemie TARGET2.

Ponadto w pozycji tej są ujmowane zobowiązania wynikające z rozliczeń klientów NBP z kontrahentami zagranicznymi (m.in. nierozliczone zlecenia płatnicze, wpłaty w walutach obcych do przekazania za granicę, zobowiązania z tytułu sprzedaży czeków bankierskich).

Nota 16 Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych, w tym	13 221 902,6	11 907 090,0	-1 314 812,6
- lokaty repo w USD	283 308,6	1 729 961,7	1 446 653,1
- lokaty repo w GBP	12 938 594,0	10 177 128,3	-2 761 465,7
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych	83 702,0	44 721,7	-38 980,3
Pozostałe zobowiązania	68 225,3	91 991,0	23 765,7
Razem	13 373 829,9	12 043 802,7	-1 330 027,2
w tym różnice z wyceny kursowej	1 197 822,9	1 036 253,3	-161 569,6

⁶ Środki pieniężne MFW zgromadzone na Rachunku nr 2 podlegają przeszacowaniu na zlecenie MFW. Przeszacowanie jest dokonywane na podstawie kursu PLN do SDR podanego przez MFW. Efekty przeszacowania są ujmowane jako pozostałe przychody/koszty operacji finansowych (por. Nota 31 i Nota 32).

Pozycja obejmuje głównie:

- lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (lokaty repo) zawierane z zagranicznymi instytucjami finansowymi. W ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego powyższe lokaty są zwykle zawierane łącznie z lokatami reverse repo (por. Nota 3);
- rachunki w walutach obcych prowadzone przez NBP dla międzynarodowych organizacji niefinansowych;
- zobowiązania w walutach obcych z tytułu nierozliczonych zleceń transgranicznych banków krajowych oraz klientów NBP wysłanych do systemu STEP2 (system rozliczeń detalicznych w euro).

Nota 17 Zobowiązania wobec MFW

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Alokacja SDR	6 623 949,5	7 057 646,7	433 697,2
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	<i>566 029,7</i>	<i>877 485,4</i>	<i>311 455,7</i>

<i>w tys. SDR</i>	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Alokacja SDR	1 304 749,0	1 304 748,7	-0,3

Alokacja SDR została przeprowadzona w drugiej połowie 2009 r. Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach alokacji ogólnej i specjalnej, przyznano łącznie kwotę 1.304.639,7 tys. SDR.

Zobowiązanie wobec MFW z tytułu alokacji SDR jest oprocentowane według stopy procentowej MFW.

Spadek pozycji w walucie oryginalnej wynikał ze spadku naliczonych odsetek o 0,3 tys. SDR (z 109,3 tys. SDR na 31.12.2014 do 109,0 tys. SDR na 31.12.2015).

Na zmianę pozycji w walucie krajowej wpływ miała przede wszystkim aktualizacja wyceny kursowej SDR (por. Nota 22).

Nota 18 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Różnice z wyceny kursowej	0,0	50 463,8	50 463,8
Różnice z wyceny cenowej	233,1	0,0	-233,1
Razem	233,1	50 463,8	50 230,7
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	6,9	0,0	-6,9

Pozycja obejmuje ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji bieżących w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych (por. Nota 25) oraz wyceny cenowej transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych (por. Nota 26 i Nota 33).

Nota 19 Rozliczenia międzyokresowe

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	50 486,1	50 029,5	-456,6
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym	144 775,8	76 835,1	-67 940,7
- odsetki od zadłużenia banku w likwidacji	77 576,3	12 344,5	-65 231,8
Razem	195 261,9	126 864,6	-68 397,3
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	141,4	103,0	-38,4

Spadek pozycji dotyczył głównie rozliczeń międzyokresowych przychodów z odsetek od zadłużenia banku w likwidacji (por. Nota 9), które zostały odniesione na wynik finansowy (por. Nota 29). Pozostałe salda dotyczyły głównie gospodarki własnej NBP.

Nota 20 Inne

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	13 472,6	19 112,5	5 639,9
Zobowiązania z operacji finansowych	3,9	5 192,3	5 188,4
Zobowiązania publicznoprawne	27 384,3	26 252,9	-1 131,4
Zobowiązania wobec dostawców	20 136,0	20 093,1	-42,9
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu instrumentów pozabilansowych	59 316,9	324 791,4	265 474,5
Pozostałe	2 920,8	595,2	-2 325,6
Razem	123 234,5	396 037,4	272 802,9
w tym różnice z wyceny kursowej	0,1	0,6	0,5

Wzrost środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych wynikał głównie z przeznaczenia na fundusz wpływów ze sprzedaży środków trwałych służących działalności socjalnej.

Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej dla instrumentów pozabilansowych dotyczy transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych (por. Nota 25).

Nota 21 Rezerwy na przyszłe zobowiązania

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, w tym z tytułu	156 499,1	125 562,8	-30 936,3
- odpraw emerytalnych	55 063,1	51 115,8	-3 947,3
- odpraw rentowych	1 876,0	1 791,8	-84,2
- nagród jubileuszowych	51 449,6	55 818,7	4 369,1
- niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	10 757,4	9 276,5	-1 480,9
- dodatkowych odpraw pieniężnych oraz dodatkowych świadczeń	37 353,0	7 560,0	-29 793,0
Pozostałe	7 459,5	7 704,6	245,1
Razem	163 958,6	133 267,4	-30 691,2

Spadek pozycji był głównie efektem wykorzystania w 2015 r. rezerwy na odprawy pieniężne i dodatkowe świadczenia dla pracowników, w związku z realizacją rozpoczętego w 2014 r. Programu optymalizacji zatrudnienia w NBP, który zakończył się w styczniu 2016 r.

21.1. Rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników

Zmiana stanu rezerw w 2014 r.

w tys. złotych	01.01.2014	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2014
z tytułu odpraw emerytalnych	54 786,0	3 977,8	-3 700,7	0,0	55 063,1
z tytułu odpraw rentowych	1 787,9	260,7	-172,6	0,0	1 876,0
z tytułu nagród jubileuszowych	49 825,2	8 771,4	-7 147,0	0,0	51 449,6
z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	10 299,5	746,3	-288,4	0,0	10 757,4
na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn niedotyczących pracowników	4 940,0	33 956,7	-1 543,7	0,0	37 353,0
Razem	121 638,6	47 712,9	-12 852,4	0,0	156 499,1

Zmiana stanu rezerw w 2015 r.

w tys. złotych	01.01.2015	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2015
z tytułu odpraw emerytalnych	55 063,1	2 142,4	-6 089,7	0,0	51 115,8
z tytułu odpraw rentowych	1 876,0	86,8	-171,0	0,0	1 791,8
z tytułu nagród jubileuszowych	51 449,6	9 875,3	-5 506,2	0,0	55 818,7
z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	10 757,4	0,0	-302,1	-1 178,8	9 276,5
na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn niedotyczących pracowników	37 353,0	4 378,6	-33 593,5	-578,1	7 560,0
Razem	156 499,1	16 483,1	-45 662,5	-1 756,9	125 562,8

21.2. Pozostałe rezerwy

Zmiana stanu rezerw w 2014 r.

w tys. złotych	01.01.2014	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2014
na zobowiązania dochodzone od NBP	1 830,0	5 506,8	-12,6	-145,7	7 178,5
na koszty postępowania sądowego lub egzekucyjnego i koszty zastępstwa procesowego	65,3	176,1	-8,5	-5,2	227,7
na przyszłe zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	45,8	7,5	0,0	0,0	53,3
Razem	1 941,1	5 690,4	-21,1	-150,9	7 459,5

Zmiana stanu rezerw w 2015 r.

w tys. złotych	01.01.2015	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2015
na zobowiązania dochodzone od NBP	7 178,5	553,3	-22,4	-280,9	7 428,5
na koszty postępowania sądowego lub egzekucyjnego i koszty zastępstwa procesowego	227,7	14,6	-5,9	-19,6	216,8
na przyszłe zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	53,3	6,0	0,0	0,0	59,3
Razem	7 459,5	573,9	-28,3	-300,5	7 704,6

Nota 22 Różnice z wyceny

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny kursowej, w tym	30 152 500,2	33 589 083,2	3 436 583,0
- z wyceny złota	9 580 871,8	9 374 594,8	-206 277,0
- z wyceny walut obcych	20 571 628,4	24 214 488,4	3 642 860,0
Dodatnie różnice z wyceny cenowej, w tym	2 803 062,3	1 438 258,1	-1 364 804,2
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	2 802 939,9	1 438 258,1	-1 364 681,8
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	122,4	0,0	-122,4
Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	1 618 023,2	1 618 023,2	0,0
Razem	34 573 585,7	36 645 364,5	2 071 778,8

Dodatnie różnice z wyceny kursowej są ustalane:

- dla złota – przez porównanie średniego kosztu zasobu złota z wyższą od niego średnią ceną rynkową złota wyrażoną w złotych,
- dla walut obcych – przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP.

Średnie koszty zasobu walut obcych i złota oraz kursy średnie NBP i średnia cena rynkowa złota

w złotych	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota
	31.12.2014		31.12.2015	
AUD	2,7589624338	2,8735	2,7815474073	2,8546
BRL	1,2827101828	1,3197	1,2672493104	0,9851
EUR	4,1658064400	4,2623	4,1828658257	4,2615
GBP	4,9752598745	5,4648	5,3373270404	5,7862
MXN	0,2305324942	0,2382	0,2309055561	0,2242
NOK	0,4934243647	0,4735	0,4694532178	0,4431
NZD	2,5911742231	2,7500	2,5817621826	2,6765
USD	3,0697564838	3,5072	3,3503676585	3,9011
SDR	4,6429772859	5,0768	4,7366679244	5,4092
uncja złota*	1 310,7821428807	4 206,0096	1 311,1032898126	4 143,9435

* Cena uncji złota wyrażona w USD wynosiła odpowiednio: 1.199,25 USD na 31.12.2014 i 1.062,25 USD na 31.12.2015.

Dodatnie różnice z wyceny kursowej w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
AUD	1 164 525,1	819 814,7	-344 710,4
BRL	42 787,9	0,0	-42 787,9
EUR	2 125 552,0	1 648 613,3	-476 938,7
GBP	3 113 096,4	2 961 800,5	-151 295,9
MXN	96 605,5	0,0	-96 605,5
NZD	517 827,1	333 207,9	-184 619,2
USD	13 351 664,7	18 358 632,0	5 006 967,3
SDR	159 287,3	91 903,9	-67 383,4
Pozostałe	282,4	516,1	233,7
Razem	20 571 628,4	24 214 488,4	3 642 860,0

Dodatnie różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z wyższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów. Dodatnie różnice cenowe w podziale na papiery wartościowe nominowane w poszczególnych walutach obcych przedstawiono poniżej.

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Papiery wartościowe w GBP	684 675,6	327 156,4	-357 519,2
Papiery wartościowe w NOK	357 652,3	307 679,9	-49 972,4
Papiery wartościowe w AUD	740 581,4	299 243,3	-441 338,1
Papiery wartościowe w NZD	120 944,9	196 244,3	75 299,4
Papiery wartościowe w USD	437 871,9	161 105,6	-276 766,3
Papiery wartościowe w EUR	402 190,4	118 200,0	-283 990,4
Papiery wartościowe w pozostałych walutach	59 023,4	28 628,6	-30 394,8
Razem	2 802 939,9	1 438 258,1	-1 364 681,8

Na 31.12.2015 nie wystąpiły dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych z uwagi na brak transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe na dzień bilansowy (por. Nota 26).

W związku z niewystąpieniem na 31.12.2015:

- kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota,
- spadku stanu zasobu złota w odniesieniu do stanu z dnia bilansowego poprzedniego roku obrotowego,

NBP, podobnie jak w 2014 r., nie dokonał rozwiązania rachunku rewaluacyjnego złota.

Nota 23 Fundusze i rezerwy

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Fundusz statutowy	1 500 000,0	1 500 000,0	0,0
Fundusz rezerwowy	1 243 645,5	993 645,5	-250 000,0
Rezerwy	8 740 388,2	11 207 911,6	2 467 523,4
Razem	11 484 033,7	13 701 557,1	2 217 523,4

Pozycja obejmuje:

- fundusz statutowy, którego wysokość określa art. 61 ustawy o NBP,
- fundusz rezerwowy, który zgodnie z art. 62 ustawy o NBP jest tworzony z odpisów z zysku NBP w wysokości 5% rocznego zysku aż do osiągnięcia przez ten fundusz równowartości funduszu statutowego i może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych NBP,
- rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której tworzenie przewiduje art. 65 ustawy o NBP.

Zmiana pozycji była efektem:

- częściowego wykorzystania funduszu rezerwowego w kwocie 250.000,0 tys. zł na pokrycie straty z lat ubiegłych (por. Nota 24);
- dotworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w wysokości 2.467.523,4 tys. zł (por. Nota 34 i Rozdział 9.1.4.).

Zmianę stanu rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w 2014 i 2015 r. przedstawia poniższa tabela:

<i>w tys. złotych</i>	Stan początkowy	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan końcowy
2014	4 696 287,6	4 044 100,6	0,0	0,0	8 740 388,2
2015	8 740 388,2	2 467 523,4	0,0	0,0	11 207 911,6

Nota 24 Wynik finansowy

Na 31.12.2015 pozycja obejmowała:

- wynik finansowy roku bieżącego w kwocie 8.275.780,8 tys. zł (por. Nota 44),
- niepokrytą stratę z lat ubiegłych w kwocie 11.207.911,6 tys. zł, która jest efektem poniesienia przez NBP straty za 2007 r. w wysokości 12.427.261,7 tys. zł oraz jej częściowego pokrycia środkami z funduszu rezerwowego:
 - w 2008 r. – w kwocie 969.350,0 tys. zł,
 - w 2015 r. – w kwocie 250.000,0 tys. zł.

6. Noty objaśniające do pozycji pozabilansowych

Nota 25 Transakcje bieżące ujęte na kontach pozabilansowych

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Waluta do otrzymania z tytułu transakcji bieżących, w tym	1 726 409,7	2 303 405,6	576 995,9
- CHF	0,0	1 181,8	1 181,8
- EUR	1 725 520,0	0,0	-1 725 520,0
- USD	889,7	2 302 223,8	2 301 334,1
Waluta do wydania z tytułu transakcji bieżących, w tym	1 726 409,7	2 303 405,6	576 995,9
- AUD	0,0	597 946,9	597 946,9
- EUR	0,0	1 492 213,1	1 492 213,1
- NZD	0,0	213 164,4	213 164,4
- PLN	1 726 409,7	81,2	-1 726 328,5

Wzrost poszczególnych pozycji wynikał z większego wolumenu zawartych przez NBP pod koniec roku transakcji bieżących zakupu/sprzedaży walut obcych.

Nota 26 Instrumenty finansowe pozabilansowe

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione w transakcjach terminowych	269 408,5	0,0	-269 408,5
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych sprzedane w transakcjach terminowych	1 290 305,7	0,0	-1 290 305,7
Sprzedane gwarantowane transakcje giełdowe w walutach obcych (bond futures)	87 582,7	0,0	-87 582,7

Pozycja obejmuje instrumenty finansowe pozabilansowe wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi.

Na 31.12.2015 nie występowały transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe, jak również gwarantowane transakcje giełdowe.

Nota 27 Limity pożyczek udzielonych MFW w walutach obcych

Nowe Porozumienia Pożyczkowe (NAB)

Z dniem 15 listopada 2011 r. NBP stał się uczestnikiem Nowych Porozumień Pożyczkowych (NAB), do których mogą przystępować państwa członkowskie MFW lub banki centralne tych państw. Jako uczestnik NAB, NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek, do kwoty odpowiadającej ustanowionemu limitowi (por. Nota 46). Przekazanie przez NBP środków pieniężnych następuje na wniosek MFW.

Na 31.12.2015 kwota, do której NBP był zobowiązany udzielić MFW pożyczek w ramach NAB, wyniosła 2.282.117,5 tys. SDR (12.344.430,0 tys. zł według kursu średniego NBP na dzień bilansowy).

w tys. SDR	Stan początkowy	Zwiększenie		Wykorzystanie	Stan końcowy
		ustanowienie limitu	splata pożyczki	udzielenie pożyczki	
2011	0,0	2 528 590,0	0,0	-174 000,0	2 354 590,0
2012	2 354 590,0	0,0	2 500,0	-127 000,0	2 230 090,0
2013	2 230 090,0	0,0	27 200,0	-51 600,0	2 205 690,0
2014	2 205 690,0	0,0	72 827,5	-54 400,0	2 224 117,5
2015	2 224 117,5	0,0	102 200,0	-44 200,0	2 282 117,5
		Razem	204 727,5	-451 200,0	

Pożyczka dwustronna

W dniu 15 marca 2013 r. została zawarta umowa pożyczki dwustronnej pomiędzy NBP a MFW, zgodnie z którą NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek do wysokości stanowiącej równowartość w SDR kwoty 6.270.000,0 tys. EUR. Przekazanie przez NBP środków pieniężnych może następować na wniosek MFW. Skorzystanie przez MFW z tych środków jest możliwe w przypadku, gdy MFW wyczerpie inne dostępne zasoby finansowe pochodzące z udziałów członkowskich oraz pożyczek w ramach NAB.

Umowy pożyczek dwustronnych, w tym umowa z NBP, zawierane były przez MFW na okres dwóch lat, z możliwością ich przedłużenia o dwa jednoroczne okresy. W 2014 r. Rada Wykonawcza MFW po konsultacjach z sygnatariuszami umów (w tym NBP) podjęła decyzję o przedłużeniu o rok okresu obowiązywania umów pożyczek dwustronnych. Następnie, w 2015 r., po uzyskaniu zgody od sygnatariuszy umów (decyzja Zarządu NBP w tej sprawie została podjęta 9 lipca 2015 r.), Rada Wykonawcza MFW zatwierdziła przedłużenie okresu obowiązywania umów o drugi jednoroczny okres. W związku z tym umowa pożyczki dwustronnej pomiędzy NBP a MFW wygasa w marcu 2017 r.

Do 31.12.2015 MFW nie korzystał ze środków dostępnych w ramach umowy pożyczki dwustronnej zawartej z NBP. W związku z tym na 31.12.2015 kwota, do której NBP zobowiązany był udzielić MFW pożyczek w ramach umowy pożyczki dwustronnej, wyniosła 6.270.000,0 tys. EUR (26.719.605,0 tys. zł według kursu średniego NBP na dzień bilansowy).

Nota 28 Pozostałe pozycje ujęte na kontach pozabilansowych

Pozycja obejmuje głównie:

- otrzymane zabezpieczenia kredytu refinansowego na przywrócenie płynności płatniczej banku w postaci wierzytelności banku krajowego z umów kredytowych będących przedmiotem przelewu na rzecz NBP (por. Nota 4); według danych uzyskanych od banku, któremu NBP udzielił kredytu, na 31.12.2015 zaktualizowana wartość nominalna wierzytelności z uwzględnieniem rezerw celowych utworzonych przez bank krajowy na podstawie polskich standardów rachunkowości wyniosła 945.641,4 tys. zł;
- otrzymane zabezpieczenia związane z gospodarką własną – głównie gwarancje i poręczenia będące zabezpieczeniem należytego wykonania umów na realizację dostaw i usług przez kontrahentów NBP oraz ustanowione na rzecz NBP zabezpieczenia hipoteczne związane z pożyczkami udzielonymi pracownikom NBP; na 31.12.2015 kwota zabezpieczeń wyniosła 28.729,2 tys. zł w porównaniu z 28.374,3 tys. zł na 31.12.2014;
- odsetki od zadłużenia banku w likwidacji, naliczone po dniu postawienia banku w stan likwidacji; na 31.12.2015 wartość odsetek od zadłużenia banku w likwidacji nie uległa zmianie w porównaniu do roku ubiegłego i wyniosła 1.183.103,7 tys. zł.

7. Noty objaśniające do rachunku zysków i strat

Nota 29 Przychody z tytułu odsetek, dyskonta i premii

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Przychody od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych, w tym	5 582 841,0	5 802 288,3	219 447,3
- z dyskonta	164 860,6	108 834,9	-56 025,7
- z odsetek	5 417 980,4	5 693 453,4	275 473,0
Przychody z odsetek od rachunków bankowych NBP w walutach obcych i złocie, w tym	371 755,6	406 445,7	34 690,1
- od rachunków bieżących	52,0	43,4	-8,6
- od lokat terminowych, w tym	295 126,6	324 527,3	29 400,7
• od lokat terminowych w złocie	15 840,5	28 705,5	12 865,0
- od lokat terminowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	76 577,0	81 875,0	5 298,0
Przychody z odsetek od kredytów i pożyczek, w tym	1 819,6	7 670,9	5 851,3
- w walutach obcych	1 326,9	682,7	-644,2
- w walucie krajowej	492,7	6 988,2	6 495,5
Inne przychody z tytułu odsetek, w tym	8 727,3	72 291,6	63 564,3
- od zadłużenia banku w likwidacji	186,5	65 231,8	65 045,3
- od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walutach obcych	2 865,6	3 676,4	810,8
Razem	5 965 143,5	6 288 696,5	323 553,0

Pozycja obejmuje głównie przychody:

- od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3), to jest:
 - przychody z odsetek i dyskonta od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych,
 - przychody z odsetek od lokat terminowych w walutach obcych,
 - przychody z odsetek od lokat terminowych w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (lokaty reverse repo),
- od instrumentów inwestycyjnych w złocie (por. Nota 1).

W 2015 r. wzrost pozycji był głównie wynikiem:

- wyższych o 241.281,0 tys. zł (z 5.938.704,1 tys. zł w 2014 r. do 6.179.985,1 tys. zł w 2015 r.) przychodów z odsetek i dyskonta od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych, na co istotny wpływ miały:

- wzrost poziomu rezerw walutowych⁷ w ujęciu średniorocznym (ich średni poziom wyniósł 324.450,3 mln zł w 2015 r. w porównaniu z 276.569,9 mln zł w 2014 r.); zmianę poziomu rezerw walutowych w podziale na poszczególne waluty przedstawiono poniżej,

Średnioroczny poziom rezerw walutowych w podziale na waluty obce

w mln jednostek waluty oryginalnej	2014	2015	Zmiana
USD	31 968,8	31 712,1	-256,7
EUR	21 079,3	26 313,1	5 233,8
GBP	5 982,1	5 877,1	-105,0
AUD	9 045,6	9 787,5	741,9
NOK	37 001,6	43 230,5	6 228,9
NZD	3 015,7	3 253,8	238,1
BRL	1 143,0	1 280,3	137,3
MXN	11 504,4	12 136,9	632,5
JPY	295,7	0,0	-295,7

- zmiana udziału poszczególnych instrumentów inwestycyjnych w strukturze rezerw walutowych – wzrost udziału lokat terminowych oraz lokat z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (samodzielnych), przy jednoczesnym spadku udziału oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych,

Struktura inwestycyjna rezerw walutowych NBP w ujęciu średniorocznym

%	2014	2015	Zmiana
Lokaty terminowe	7,3	11,3	4,0 p.p.
Lokaty terminowe z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (samodzielne)	0,2	2,5	2,3 p.p.
Dyskontowe dłużne papiery wartościowe	14,3	14,5	0,2 p.p.
Oprocentowane dłużne papiery wartościowe	78,2	71,7	-6,5 p.p.

- zmiana średniego dziennego zaangażowania kwotowego w jednoczesne transakcje z otrzymanym i udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych,

⁷ W ramach rezerw walutowych uwzględniono: lokaty terminowe, lokaty terminowe z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (samodzielne), dyskontowe dłużne papiery wartościowe oraz oprocentowane dłużne papiery wartościowe.

Średnie dzienne zaangażowanie w jednoczesne transakcje z otrzymanym i udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych

w mln jednostek waluty oryginalnej	2014	2015	Zmiana
USD	525,8	1 027,6	501,8
EUR	33,0	73,4	40,4
GBP	2 503,9	2 343,5	-160,4
AUD	135,6	100,3	-35,3
NZD	1,0	0,0	-1,0

- zmiana średniorocznych kursów złotego do walut obcych – deprecjacja złotego do USD, GBP, NZD i MXN, przy jednoczesnej aprecjacji złotego w stosunku do BRL, NOK, AUD i EUR,

Średnioroczne kursy walut obcych

w złotych	2014	2015	Zmiana
USD	3,1551	3,7701	0,6150
EUR	4,1852	4,1839	-0,0013
GBP	5,1934	5,7637	0,5703
AUD	2,8437	2,8352	-0,0085
NOK	0,5009	0,4681	-0,0328
NZD	2,6165	2,6375	0,0210
BRL	1,3420	1,1496	-0,1924
MXN	0,2370	0,2380	0,0010

- zmiana średniego oprocentowania instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych, w szczególności wzrost średniorocznego oprocentowania lokat terminowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych w USD oraz oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych w USD;
- wyższych o 12.865,0 tys. zł przychodów z odsetek od lokat terminowych w złocie (por. Nota 1), które wynikały głównie ze wzrostu średniorocznego zaangażowania złota w lokaty terminowe oraz deprecjacji złotego w stosunku do USD w ujęciu średniorocznym;
- wystąpienia w 2015 r. przychodów z odsetek od kredytu refinansowego na przywrócenie płynności płatniczej banku w kwocie 6.626,8 tys. zł (por. Nota 4);
- wyższych o 65.045,3 tys. zł przychodów z odsetek od zadłużenia banku w likwidacji ze względu na wyższe niż w latach ubiegłych spłaty odsetek uzyskane przez NBP (por. Nota 9 i Nota 19).

29.1. Przychody z odsetek i dyskonta od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	1 234 943,9	1 604 476,8	369 532,9
Papiery wartościowe w AUD	1 289 795,6	1 318 865,6	29 070,0
Papiery wartościowe w GBP	1 090 238,5	1 123 596,2	33 357,7
Papiery wartościowe w EUR	941 065,2	798 456,4	-142 608,8
Papiery wartościowe w pozostałych walutach	1 026 797,8	956 893,3	-69 904,5
Razem	5 582 841,0	5 802 288,3	219 447,3

29.2. Przychody z odsetek od lokat terminowych w walutach obcych i złocie

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Lokaty terminowe w NZD	120 924,6	155 159,9	34 235,3
Lokaty terminowe w NOK	137 235,6	123 236,4	-13 999,2
Lokaty terminowe w złocie	15 840,5	28 705,5	12 865,0
Lokaty terminowe w pozostałych walutach	21 125,9	17 425,5	-3 700,4
Razem	295 126,6	324 527,3	29 400,7

29.3. Przychody z odsetek od lokat terminowych w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Lokaty reverse repo w GBP	64 736,9	69 449,7	4 712,8
Lokaty reverse repo w AUD	9 948,8	6 149,3	-3 799,5
Lokaty reverse repo w USD	1 144,6	6 117,0	4 972,4
Lokaty reverse repo w pozostałych walutach	746,7	159,0	-587,7
Razem	76 577,0	81 875,0	5 298,0

29.4. Przychody z odsetek od kredytów i pożyczek w walutach obcych

Pozycja obejmuje przychody z odsetek od pożyczek udzielonych MFV w ramach NAB (por. Nota 2).

W 2015 r. niższe przychody były głównie wynikiem spadku średnioważonego oprocentowania SDR⁸ z 0,085% w 2014 r. do 0,050% w 2015 r. oraz niższego średniorocznego poziomu należności z tytułu udzielonych pożyczek, przy jednoczesnej deprecjacji złotego w stosunku do SDR w ujęciu średniorocznym z 4,7898 zł w 2014 r. do 5,2749 zł w 2015 r.

29.5. Przychody z odsetek od kredytów i pożyczek w walucie krajowej

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Przychody z odsetek od kredytu refinansowego na przywrócenie płynności płatniczej banku	0,0	6 626,8	6 626,8
Przychody z odsetek od pożyczek pracowniczych	487,4	360,6	-126,8
Przychody z odsetek od kredytu lombardowego	5,3	0,8	-4,5
Razem	492,7	6 988,2	6 495,5

29.6. Inne przychody z tytułu odsetek

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Przychody z odsetek od należności od MFW	5 609,4	3 007,8	-2 601,6
Przychody z odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walutach obcych	2 865,6	3 676,4	810,8
Przychody z odsetek od należności z operacji finansowych w walucie krajowej, w tym	188,0	65 233,2	65 045,2
- przychody z odsetek od zadłużenia banku w likwidacji	186,5	65 231,8	65 045,3
Przychody z odsetek od transakcji terminowych walutowych (foreign exchange forward)	40,7	153,6	112,9
Przychody z odsetek za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej	8,8	211,7	202,9
Pozostałe przychody z odsetek	14,8	8,9	-5,9
Razem	8 727,3	72 291,6	63 564,3

29.6.1. Przychody z odsetek od należności od MFW

Pozycja obejmuje przychody z odsetek od rachunku bieżącego w MFW oraz od oprocentowanej części transzy rezerwowej (por. Nota 2). W 2015 r. wyniosły one odpowiednio: 2.504,5 tys. zł oraz 503,3 tys. zł w porównaniu z 4.032,3 tys. zł oraz 1.577,1 tys. zł w 2014 r.

⁸ W związku z decyzją Rady Wykonawczej MFW, począwszy od dnia 27 października 2014 r. MFW stosuje stopę oprocentowania SDR z dokładnością do 3 miejsc po przecinku.

Niższe przychody były głównie wynikiem niższego średniorocznego poziomu transzy rezerwowej oraz rachunku bieżącego w MFW, a także spadku średnioważonego oprocentowania SDR, przy jednoczesnej deprecjacji złotego w stosunku do SDR w ujęciu średniorocznym (por. Nota 29.4.).

29.6.2. Przychody z odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walutach obcych

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Przychody z odsetek od rachunków bieżących i pomocniczych prowadzonych przez NBP w walutach obcych	279,6	2 167,7	1 888,1
Przychody z odsetek od lokat terminowych w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych, w tym	2 586,0	1 508,7	-1 077,3
- lokaty repo w USD	2 536,6	1 355,8	-1 180,8
- lokaty repo w EUR	49,4	152,9	103,5
Razem	2 865,6	3 676,4	810,8

Pozycja obejmuje głównie:

- przychody z odsetek od rachunków bieżących banków krajowych w EUR służących rozliczeniom w systemie TARGET2 (por. Nota 15). Wynikają one z wprowadzenia przez NBP zasady współdziałania banków w kosztach ponoszonych przez NBP z tytułu ujemnego oprocentowania środków utrzymywanych na rachunku bieżącym w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2 (por. Nota 30.5.2.);
- przychody z odsetek od lokat terminowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (lokaty repo) o ujemnym oprocentowaniu, zawieranych przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi. W 2015 r. wystąpił wzrost oprocentowania lokat w USD, co skutkowało spadkiem przychodów oraz jednocześnie wzrostem kosztów odsetek od tych lokat (por. Nota 30.3.).

Nota 30 Koszty z tytułu odsetek, dyskonta i premii

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Koszty premii od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych	2 805 604,1	3 111 118,1	305 514,0
Koszty dyskonta od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej	2 633 208,1	1 444 464,0	-1 188 744,1
Koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walutach obcych, w tym:	67 190,9	72 811,0	5 620,1
- od lokat terminowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	66 889,5	72 536,5	5 647,0
Koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walucie krajowej, w tym	803 854,2	530 674,6	-273 179,6
- od rezerwy obowiązkowej	763 929,4	507 770,4	-256 159,0
- od depozytów na koniec dnia	3 029,9	2 953,7	-76,2
Inne koszty z tytułu odsetek, w tym	10 383,5	78 750,8	68 367,3
- od rachunków bankowych NBP w walutach obcych	2 536,3	48 135,6	45 599,3
Razem	6 320 240,8	5 237 818,5	-1 082 422,3

Pozycja obejmuje głównie koszty:

- od instrumentów wykorzystywanych przez NBP w ramach operacji polityki pieniężnej (por. Nota 11), to jest:
 - koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach podstawowych i dostrajających operacji polityki pieniężnej,
 - koszty odsetek od rezerwy obowiązkowej oraz depozytów na koniec dnia,
- od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3 i Nota 16), to jest:
 - koszty premii od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych,
 - koszty odsetek od lokat terminowych w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (lokaty repo),
- odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP na rzecz innych podmiotów niż banki (głównie budżet państwa).

W 2015 r. spadek pozycji był głównie wynikiem:

- niższych o 1.188.744,1 tys. zł kosztów dyskonta od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej, na skutek niższego średniorocznego poziomu emisji bonów pieniężnych NBP, a także spadku średniorocznego poziomu stopy referencyjnej określającej ich rentowność,

Średnioroczny poziom operacji podstawowych i dostrajających* oraz średnioroczny poziom stopy referencyjnej

w mln złotych / %	2014	2015	Zmiana
Operacje podstawowe	107 190,6	87 955,6	-19 235,0
Operacje dostrajające	1 238,2	1 107,9	-130,3
Stopa referencyjna NBP	2,38	1,59	-0,79 p.p.

* Do wyliczenia w wielkości średniorocznych operacji podstawowych i dostrajających uwzględniono w wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

- niższych o 256.159,0 tys. zł kosztów odsetek od rezerwy obowiązkowej, co było spowodowane spadkiem średniorocznego oprocentowania rezerwy obowiązkowej, przy jednoczesnym wzroście średniego poziomu rezerwy obowiązkowej w ciągu roku,

Średni poziom rezerwy obowiązkowej* oraz średnioroczne oprocentowanie rezerwy obowiązkowej**

w mln złotych / %	2014	2015	Zmiana
Rezerwa obowiązkowa	32 990,9	35 595,0	2 604,1
Oprocentowanie rezerwy obowiązkowej	2,32	1,43	-0,89 p.p.

* Kwoty rezerwy obowiązkowej obliczane przy uwzględnieniu okresów rezerwowych ważonych liczbą dni w okresie.

** Zgodnie z uchwałą nr 7/2014 RPP z dnia 8 października 2014 r. zmieniającą uchwałę w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej oraz wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej począwszy od dnia 09.10.2014 środki rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy referencyjnej NBP. Do dnia 08.10.2014 środki rezerwy obowiązkowej były oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli.

- wyższych o 305.514,0 tys. zł kosztów premii od dłużnych papierów wartościowych głównie w USD, AUD i EUR, co było przede wszystkim spowodowane:
 - deprecjacją złotego w stosunku do USD w ujęciu średniorocznym (por. Nota 29),
 - wzrostem średniorocznego poziomu rezerw walutowych w EUR i AUD (por. Nota 29),
 - wzrostem udziału dyskontowych dłużnych papierów wartościowych w EUR rozliczanych z premią,
- wyższych o 5.647,0 tys. zł kosztów odsetek od lokat terminowych w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (wzrost kosztów od lokat repo w GBP i USD, przy jednoczesnym spadku kosztów od lokat repo w AUD), co było spowodowane przede wszystkim:
 - zmianą średniego dziennego zaangażowania kwotowego w jednoczesne transakcje z otrzymanym i udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (por. Nota 29),
 - deprecjacją złotego w stosunku do USD i GBP oraz aprecjacją w stosunku do AUD w ujęciu średniorocznym (por. Nota 29),
 - zmianą średniego oprocentowania lokat (wzrost oprocentowania lokat w USD i GBP, przy spadku oprocentowania transakcji w AUD),

- wyższych o 45.599,3 tys. zł kosztów odsetek od rachunków bankowych NBP w walutach obcych, co było głównie spowodowane ujemnym oprocentowaniem lokat terminowych oraz lokat terminowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych w EUR (lokaty reverse repo).

30.1. Koszty premii od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Papiery wartościowe w EUR	758 235,4	848 651,7	90 416,3
Papiery wartościowe w GBP	707 100,4	709 452,4	2 352,0
Papiery wartościowe w USD	544 059,8	678 796,1	134 736,3
Papiery wartościowe w AUD	449 381,5	564 208,8	114 827,3
Papiery wartościowe w pozostałych walutach	346 827,0	310 009,1	-36 817,9
Razem	2 805 604,1	3 111 118,1	305 514,0

30.2. Koszty dyskonta od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach podstawowych operacji polityki pieniężnej	2 603 474,3	1 425 446,5	-1 178 027,8
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach dostrajających operacji polityki pieniężnej	29 733,8	19 017,5	-10 716,3
Razem	2 633 208,1	1 444 464,0	-1 188 744,1

30.3. Koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walutach obcych

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Koszty odsetek od rachunków bieżących, pomocniczych oraz lokat terminowych w walutach obcych*	301,4	274,5	-26,9
Koszty odsetek od lokat terminowych w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych, w tym	66 889,5	72 536,5	5 647,0
- lokaty repo w GBP	57 158,5	63 007,0	5 848,5
- lokaty repo w AUD	9 567,2	6 015,6	-3 551,6
- lokaty repo w USD	90,9	3 487,4	3 396,5
- lokaty repo w pozostałych walutach	72,9	26,5	-46,4
Razem	67 190,9	72 811,0	5 620,1

* Dotyczy głównie budżetu państwa.

30.4. Koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walucie krajowej

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Koszty odsetek od rachunków bieżących i pomocniczych w walucie krajowej, w tym	782 039,4	520 293,7	-261 745,7
- od rezerwy obowiązkowej	763 929,4	507 770,4	-256 159,0
- od depozytów na koniec dnia	3 029,9	2 953,7	-76,2
- od pozostałych rachunków bieżących i pomocniczych*	15 080,1	9 569,6	-5 510,5
Koszty odsetek od rachunków lokat terminowych w walucie krajowej**	21 814,8	10 380,9	-11 433,9
Razem	803 854,2	530 674,6	-273 179,6

* Dotyczy głównie funduszy ubezpieczeń społecznych oraz budżetu państwa.

** Dotyczy głównie budżetu państwa.

30.5. Inne koszty z tytułu odsetek

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Koszty odsetek od zobowiązań wobec MFW z tytułu alokacji SDR	5 295,8	3 446,5	-1 849,3
Koszty odsetek od rachunków bankowych NBP w walutach obcych	2 536,3	48 135,6	45 599,3
Koszty odsetek od transakcji terminowych walutowych (foreign exchange forward)	11,4	42,6	31,2
Pozostałe koszty odsetek	2 540,0	27 126,1	24 586,1
Razem	10 383,5	78 750,8	68 367,3

30.5.1. Koszty odsetek od zobowiązań wobec MFW z tytułu alokacji SDR

W 2015 r. niższe koszty odsetek od zobowiązań wobec MFW z tytułu alokacji SDR (por. Nota 17) były głównie wynikiem spadku średnioważonego oprocentowania SDR, przy jednoczesnej deprecjacji złotego w stosunku do SDR w ujęciu średniorocznym (por. Nota 29.4.).

30.5.2. Koszty odsetek od rachunków bankowych NBP w walutach obcych

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Koszty odsetek od rachunków bieżących NBP w walutach obcych	769,4	4 722,4	3 953,0
Koszty odsetek od lokat terminowych NBP w walutach obcych	1 763,2	25 983,8	24 220,6
Koszty odsetek od lokat terminowych w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	3,7	17 429,4	17 425,7
Razem	2 536,3	48 135,6	45 599,3

Pozycja obejmuje:

- koszty odsetek od rachunków bieżących NBP głównie w EUR, które są związane z ujemnym oprocentowaniem środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach bieżących w bankach centralnych strefy euro. W 2015 r. koszty te dotyczyły przede wszystkim kosztów odsetek od rachunku bieżącego w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2 w kwocie 2.486,4 tys. zł (por. Nota 3 i Nota 29.6.2.);
- koszty odsetek od rachunków lokat terminowych w EUR. Wzrost kosztów wynikał głównie ze wzrostu średniorocznego poziomu rezerw walutowych w EUR, wzrostu udziału lokat terminowych w strukturze rezerw walutowych (por. Nota 29) oraz dalszego obniżania ujemnego oprocentowania lokat w EUR;
- koszty odsetek od lokat terminowych w EUR z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (lokaty reverse repo). Wzrost kosztów wynikał przede wszystkim ze wzrostu udziału lokat z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych

papierów wartościowych (samodzielne) w strukturze rezerw walutowych (por. Nota 29) przy występowaniu ujemnego oprocentowania lokat w EUR.

30.5.3. Pozostałe koszty odsetek

W 2015 r. pozycja obejmowała głównie koszty zobowiązań publicznoprawnych związanych z podatkiem dochodowym od osób prawnych od przychodów osiąganych na terytorium Polski przez nierezydentów (tzw. „podatek u źródła”). Wynikały one z naliczenia i odprowadzenia przez NBP zobowiązań podatkowych z tytułu transakcji z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych zawieranych przez NBP w latach poprzednich.

Nota 31 Przychody z operacji finansowych

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Dodatnie zrealizowane różnice kursowe	5 150 923,0	12 874 818,0	7 723 895,0
Dodatnie zrealizowane różnice cenowe, w tym	1 746 508,8	2 357 802,9	611 294,1
- z transakcji bieżących dłużnymi papierami wartościowymi	1 466 344,1	1 958 961,3	492 617,2
- z instrumentów finansowych pozabilansowych, w tym	280 164,7	398 841,6	118 676,9
• z transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe	276 902,5	328 157,6	51 255,1
• z gwarantowanych transakcji giełdowych	3 262,2	70 684,0	67 421,8
Pozostałe przychody z operacji finansowych	1,4	1,7	0,3
Razem	6 897 433,2	15 232 622,6	8 335 189,4

W 2015 r. pozycja obejmowała głównie:

- dodatnie zrealizowane różnice kursowe z transakcji w walutach obcych i złocie,

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
AUD	769 710,2	537 911,9	-231 798,3
BRL	263,8	0,0	-263,8
EUR	325 228,9	855 732,2	530 503,3
GBP	1 003 521,3	2 233 141,4	1 229 620,1
MXN	6,3	0,1	-6,2
NOK	148 929,3	131 185,4	-17 743,9
NZD	409 447,8	367 337,0	-42 110,8
SDR	40 727,6	150 081,9	109 354,3
USD	2 449 438,3	8 594 748,8	6 145 310,5
złoto	492,1	906,3	414,2
Pozostałe	3 157,4	3 773,0	615,6
Razem	5 150 923,0	12 874 818,0	7 723 895,0

- dodatnie zrealizowane różnice cenowe z transakcji bieżących sprzedaży dłużnych papierów wartościowych.

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Papiery wartościowe w EUR	756 477,1	619 035,0	-137 442,1
Papiery wartościowe w USD	261 915,2	508 679,0	246 763,8
Papiery wartościowe w GBP	308 826,0	419 128,1	110 302,1
Papiery wartościowe w AUD	139 125,8	406 526,6	267 400,8
Papiery wartościowe w pozostałych walutach	0,0	5 592,6	5 592,6
Razem	1 466 344,1	1 958 961,3	492 617,2

Nota 32 Koszty operacji finansowych

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Ujemne zrealizowane różnice kursowe	235 124,4	1 602 185,3	1 367 060,9
Ujemne zrealizowane różnice cenowe, w tym	392 922,5	837 077,8	444 155,3
- z transakcji bieżących dłużnymi papierami wartościowymi	240 704,2	629 911,7	389 207,5
- z instrumentów finansowych pozabilansowych, w tym	152 218,3	207 166,1	54 947,8
• z transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe	149 651,0	138 736,8	-10 914,2
• z gwarantowanych transakcji giełdowych	2 567,3	68 429,3	65 862,0
Pozostałe koszty operacji finansowych	4,6	4,9	0,3
Razem	628 051,5	2 439 268,0	1 811 216,5

W 2015 r. pozycja obejmowała głównie:

- ujemne zrealizowane różnice kursowe z transakcji w walutach obcych,

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
AUD	17 825,8	189 533,0	171 707,2
BRL	0,0	22 558,0	22 558,0
EUR	84 611,0	531 357,0	446 746,0
GBP	15 742,4	121 519,8	105 777,4
MXN	0,1	0,1	0,0
NOK	62 700,7	124 187,3	61 486,6
NZD	7 264,7	348 206,0	340 941,3
SDR	1,1	11,0	9,9
USD	46 796,8	264 756,7	217 959,9
Pozostałe	181,8	56,4	-125,4
Razem	235 124,4	1 602 185,3	1 367 060,9

- ujemne zrealizowane różnice cenowe z transakcji bieżących sprzedaży dłużnych papierów wartościowych.

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	75 615,8	194 096,4	118 480,6
Papiery wartościowe w EUR	66 137,9	165 048,5	98 910,6
Papiery wartościowe w GBP	76 182,3	136 711,7	60 529,4
Papiery wartościowe w AUD	22 768,2	134 055,1	111 286,9
Razem	240 704,2	629 911,7	389 207,5

Nota 33 Koszty niezrealizowane

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych	843 913,5	1 755 122,6	911 209,1
Ujemne różnice z wyceny cenowej, w tym	26 782,5	337 625,8	310 843,3
- z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych	26 549,4	337 625,8	311 076,4
- z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych	233,1	0,0	-233,1
Razem	870 696,0	2 092 748,4	1 222 052,4

Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z niższym od niego kursem średnim NBP (por. Nota 22). Ujemne różnice z wyceny kursowej w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
BRL	0,0	346 413,0	346 413,0
MXN	0,0	89 058,9	89 058,9
NOK	843 880,1	1 319 595,6	475 715,5
Pozostałe	33,4	55,1	21,7
Razem	843 913,5	1 755 122,6	911 209,1

Ujemne różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z niższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów. Ujemne różnice cenowe w podziale na papiery wartościowe nominowane w poszczególnych walutach obcych przedstawiono poniżej.

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	14 657,6	208 227,0	193 569,4
Papiery wartościowe w BRL	9 856,0	79 327,7	69 471,7
Papiery wartościowe w pozostałych walutach	2 035,8	50 071,1	48 035,3
Razem	26 549,4	337 625,8	311 076,4

Na 31.12.2015 nie wystąpiły ujemne różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych z uwagi na brak transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe na dzień bilansowy (por. Nota 26).

Nota 34 Koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych

W 2015 r. koszty w wysokości 2.467.523,4 tys. zł były efektem dotworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych do poziomu minimalnego odpowiadającego wysokości niepokrytej skumulowanej straty z lat ubiegłych, powstałej w wyniku zmian kursu złotego do walut obcych (por. Nota 23).

W 2014 r. koszty w wysokości 4.044.100,6 tys. zł były efektem dotworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w kwocie niepowodującej ujemnego wyniku finansowego.

Nota 35 Przychody z tytułu opłat i prowizji

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Za prowadzenie przez NBP rachunków bankowych	632,6	557,2	-75,4
Za wykonanie zleceń płatniczych	24 014,9	26 586,7	2 571,8
Pozostałe przychody z tytułu opłat i prowizji	10 271,5	9 994,6	-276,9
Razem	34 919,0	37 138,5	2 219,5

35.1. Przychody z tytułu opłat i prowizji za wykonanie zleceń płatniczych

Pozycja obejmuje głównie przychody za wykonanie zleceń płatniczych w systemie SORBNET2 – 19.261,2 tys. zł w 2015 r. w porównaniu z 16.796,3 tys. zł w 2014 r. Wzrost tych przychodów był przede wszystkim wynikiem większej liczby zleceń płatniczych zrealizowanych w tym systemie w 2015 r.

35.2. Pozostałe przychody z tytułu opłat i prowizji

Pozycja obejmuje głównie przychody netto z prowizji i opłat objętych mechanizmem poolingu w ramach systemu TARGET2 – 8.312,4 tys. zł w 2015 r. w porównaniu z 8.507,9 tys. zł w 2014 r.

Nota 36 Koszty z tytułu opłat i prowizji

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Za otwarcie i prowadzenie rachunków NBP	8 181,2	8 576,7	395,5
Za wykonanie własnych zleceń płatniczych	3 173,9	3 118,5	-55,4
Z tytułu zastępczej obsługi kasowej	11 329,7	8 242,4	-3 087,3
Pozostałe koszty z tytułu opłat i prowizji	12 088,6	12 653,4	564,8
Razem	34 773,4	32 591,0	-2 182,4

36.1. Koszty z tytułu opłat i prowizji za otwarcie i prowadzenie rachunków NBP

Pozycja obejmuje głównie koszty prowadzenia rachunków bieżących NBP w walutach obcych oraz rachunków powierniczych dłużnych papierów wartościowych. Wzrost kosztów w 2015 r. był przede wszystkim wynikiem wyższych kosztów przechowywania papierów wartościowych na rachunku powierniczym w Euroclear Bank SA/NV, wynikających zarówno ze wzrostu wartości portfela, jak i ilości operacji papierami wartościowymi.

36.2. Koszty z tytułu zastępczej obsługi kasowej

W 2015 r. niższe koszty wynikały głównie ze spadku liczby rachunków prowadzonych przez NBP, które były obsługiwane w ramach zastępczej obsługi kasowej przez inne banki krajowe.

36.3. Pozostałe koszty z tytułu opłat i prowizji

Pozycja obejmuje m.in.:

- koszty opłat z tytułu uczestnictwa NBP w systemie TARGET2 – 12.148,0 tys. zł w 2015 r. w porównaniu z 11.897,3 tys. zł w 2014 r.,

- koszty opłaty za udostępnienie alokacji SDR – 114,0 tys. zł w 2015 r. w porównaniu z 41,3 tys. zł w 2014 r.

Nota 37 Przychody z tytułu akcji i udziałów

Pozycja obejmuje przychody z tytułu dywidend od posiadanych przez NBP akcji i udziałów w podmiotach krajowych i zagranicznych (por. Nota 6).

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Dywidendy otrzymane, w tym	9 688,4	11 284,0	1 595,6
- Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	1 587,5	1 700,0	112,5
- Bank Rozrachunków Międzynarodowych	8 100,9	9 584,0	1 483,1

Nota 38 Pozostałe przychody

Pozycja obejmuje głównie przychody ze sprzedaży monet i banknotów kolekcjonerskich, przychody z uzyskania metali szlachetnych z przetopu monet kolekcjonerskich wycofanych ze sprzedaży, przychody ze sprzedaży środków trwałych oraz przychody z wynajmu pomieszczeń biurowych i sprzedaży usług informatycznych.

W 2015 r. pozycja wyniosła 104.230,2 tys. zł i była o 71.093,2 tys. zł niższa w porównaniu z 2014 r., co było między innymi wynikiem spadku przychodów z uzyskania metali szlachetnych z przetopu monet kolekcjonerskich.

Nota 39 Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Koszty wynagrodzeń	384 458,1	370 225,5	-14 232,6
Koszty utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	13 756,2	12 104,5	-1 651,7
Koszty narzutów na wynagrodzenia	84 807,2	82 199,7	-2 607,5
Razem	483 021,5	464 529,7	-18 491,8

W 2015 r. przeciętne zatrudnienie w NBP kształtowało się na poziomie 3.387 etatów i było niższe o 235 etatów w porównaniu do roku 2014, co było przede wszystkim efektem realizacji *Programu optymalizacji zatrudnienia w NBP*.

W 2015 r. niższe koszty wynagrodzeń wynikały głównie z realizacji wyżej wymienionego programu i były zgodne z przyjętą polityką kadrowo-płacową.

39.1. Koszty wynagrodzeń

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Wynagrodzenia osobowe	379 918,5	366 548,2	-13 370,3
Wynagrodzenia bezosobowe	4 539,6	3 677,3	-862,3
Razem	384 458,1	370 225,5	-14 232,6

39.2. Koszty utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników

w tys. złotych	2014		2015	
	Koszt utworzenia rezerw	Zyski/straty aktuarialne*	Koszt utworzenia rezerw	Zyski/straty aktuarialne*
Koszty utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, w tym	13 756,2	2 474,0	12 104,5	2 887,3
- z tytułu odpraw emerytalnych	3 977,8	-967,6	2 142,4	-1 963,8
- z tytułu odpraw rentowych	260,7	36,8	86,8	-97,9
- z tytułu nagród jubileuszowych	8 771,4	3 404,8	9 875,3	4 949,0
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	746,3	-	0,0	-

* Zyski aktuarialne są prezentowane ze znakiem (-)

39.3. Koszty narzutów na wynagrodzenia

Pozycja obejmuje składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe od wynagrodzeń osobowych i bezosobowych, składki na Fundusz Pracy, wpłaty na Pracowniczy Program Emerytalny – PPE (23.780,0 tys. zł w 2015 r. w porównaniu z 24.693,3 tys. zł w 2014 r.).

Nota 40 Koszty administracyjne

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Zużycie materiałów i energii	31 310,5	22 903,1	-8 407,4
Świadczenia na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych, w tym	49 377,3	19 023,5	-30 353,8
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych	9 782,8	9 284,2	-498,6
- rezerwa na dodatkowe odprawy pieniężne i dodatkowe świadczenia dla pracowników	33 956,7	4 378,6	-29 578,1
Podróże służbowe	4 535,3	4 652,1	116,8
Usługi obce, w tym	131 277,1	125 189,3	-6 087,8
- obsługa systemów informatycznych	56 520,8	56 792,7	271,9
- usługi remontowe, naprawy, konserwacje, przeglądy	33 900,5	27 130,8	-6 769,7
- usługi transmisji danych i wiadomości	16 170,2	19 113,2	2 943,0
Podatki i opłaty	28 314,7	31 211,2	2 896,5
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	4 677,7	4 419,4	-258,3
Pozostałe koszty administracyjne, w tym	54 230,8	32 272,6	-21 958,2
- koszty informacji, promocji i edukacji	31 549,4	27 023,8	-4 525,6
- koszty organizacji konferencji międzynarodowych oraz seminariów i warsztatów związanych z udzielaniem pomocy technicznej i szkoleniowej	20 682,1	3 189,2	-17 492,9
Razem	303 723,4	239 671,2	-64 052,2

Spadek pozycji był głównie wynikiem zmniejszenia:

- kosztów świadczeń na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych w wyniku niższych kosztów utworzenia rezerwy na dodatkowe odprawy pieniężne i dodatkowe świadczenia dla pracowników (por. Nota 21),
- pozostałych kosztów administracyjnych, co było spowodowane przede wszystkim spadkiem kosztów organizacji konferencji międzynarodowych; wyższe koszty w 2014 r. były związane z organizacją przez NBP Dorocznego Spotkania Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju.

Nota 41 Koszty amortyzacji

w tys. złotych	2014	2015	Zmiana
Koszty amortyzacji środków trwałych	61 262,3	58 496,3	-2 766,0
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych	19 635,0	22 625,5	2 990,5
Razem	80 897,3	81 121,8	224,5

W 2015 r., podobnie jak w 2014 r., koszty amortyzacji środków trwałych dotyczyły głównie amortyzacji maszyn i urządzeń oraz budynków i lokali, natomiast koszty amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych – oprogramowania informatycznego.

41.1. Koszty amortyzacji środków trwałych

W 2015 r. niższe koszty amortyzacji były głównie wynikiem wydłużenia okresu używania dla budynków biurowych stanowiących kompleks budynków Centrali NBP na podstawie przeprowadzonej weryfikacji okresów używania.

Koszty amortyzacji według grup rodzajowych środków trwałych przedstawiono w Nocie 5.1.

41.2. Koszty amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych

W 2015 r. wyższe koszty były głównie wynikiem przyjęcia do używania w ostatnim kwartale 2014 r. oraz w 2015 r. oprogramowań informatycznych oraz zwiększeniem wartości początkowej oprogramowań informatycznych z tytułu ich modernizacji.

Koszty amortyzacji według grup rodzajowych wartości niematerialnych i prawnych przedstawiono w Nocie 5.2.

Nota 42 Koszty emisji znaków pieniężnych

Pozycja obejmuje koszty emisji banknotów i monet, w tym banknotów i monet kolekcjonerskich.

W 2015 r. pozycja wyniosła 311.340,4 tys. zł i była o 20.553,5 tys. zł wyższa w porównaniu z 2014 r. Wzrost pozycji był głównie wynikiem:

- zwiększenia kosztów emisji banknotów powszechnego obiegu w wyniku wzrostu liczby zamówionych banknotów, w tym banknotów o nominale 200 zł ze zmodernizowanymi zabezpieczeniami,

- zwiększenia kosztów emisji monet powszechnego obiegu w wyniku wzrostu liczby zamówionych monet oraz wyższych cen produkcji monet o nominale od 10 gr do 1 zł, przy jednoczesnym spadku cen produkcji monet o nominałach 2 zł i 5 zł,

przy jednoczesnym:

- zmniejszeniu kosztów emisji monet kolekcjonerskich głównie w związku ze zmniejszeniem liczby zamówionych monet kolekcjonerskich i wynikającym z tego niższym zużyciem złota i srebra do ich produkcji.

Nota 43 Pozostałe koszty

Pozycja obejmuje głównie koszty odpowiadające wartości nominalnej sprzedanych monet i banknotów kolekcjonerskich, koszty z tytułu sprzedaży środków trwałych, koszty utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania oraz koszty korekt przychodów/kosztów dotyczących lat ubiegłych.

W 2015 r. pozycja wyniosła 31.578,6 tys. zł i była o 5.362,5 tys. zł wyższa w porównaniu z 2014 r., co było głównie efektem wyższych kosztów z tytułu sprzedaży środków trwałych, przy jednocześnie niższych kosztach korekt przychodów/kosztów dotyczących lat ubiegłych (w 2015 r. koszty związane były m.in. z naliczeniem i zapłatą podatku u źródła od wybranych operacji związanych z gospodarką własną NBP przeprowadzanych w latach poprzednich).

Nota 44 Wynik finansowy roku bieżącego i jego podział

Wynik finansowy NBP za 2015 r. wyniósł 8.275.780,8 tys. zł.

Zgodnie z art. 62 i 69 ustawy o NBP zysk NBP podlega podziałowi (w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów) na:

- odpis na fundusz rezerwowy NBP (5% zysku) – 413.789,0 tys. zł,
- wpłatę z zysku NBP do budżetu państwa – 7.861.991,8 tys. zł.

8. Pozostałe noty objaśniające

Nota 45 Elastyczna Linia Kredytowa

Elastyczna Linia Kredytowa jest instrumentem MFW, przeznaczonym dla krajów o stabilnych podstawach i prognozach makroekonomicznych. W przypadku Polski ma on charakter ostrożnościowy.

Obowiązująca na dzień 31 grudnia 2015 r. Elastyczna Linia Kredytowa w wysokości 15,5 mld SDR została przyznana Polsce w dniu 14 stycznia 2015 r. przez Radę Wykonawczą MFW na okres dwóch lat (to jest do 13 stycznia 2017 r.). Dysponentem Elastycznej Linii Kredytowej był Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, a NBP pełnił rolę agenta finansowego Rządu.

W dniu 13 stycznia 2016 r. Rada Wykonawcza MFW zaakceptowała wniosek Polski o zmniejszenie wysokości Elastycznej Linii Kredytowej do wysokości 13,0 mld SDR. Dysponentem Elastycznej Linii Kredytowej nadal jest Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, a NBP pełni rolę agenta finansowego Rządu.

Nota 46 Zdarzenia po dacie bilansu

Podwyższenie udziałów członkowskich Rzeczypospolitej Polskiej w MFW

W dniu 26 stycznia 2016 r. weszła w życie rezolucja nr 66-2 Rady Gubernatorów MFW o przeprowadzeniu 14. Ogólnego Przeglądu Udziałów oraz reformy Rady Wykonawczej MFW.⁹ Rezolucja ta przewidywała wzrost udziałów Rzeczypospolitej Polskiej w MFW z 1.688.400,0 tys. SDR (por. Nota 2) do 4.095.400,0 tys. SDR, to jest o 2.407.000,0 tys. SDR.

W związku z tym w dniu 2 lutego 2016 r. NBP dokonał wniesienia:

- 75% wartości obejmowanych udziałów (1.805.250,0 tys. SDR) w walucie krajowej poprzez uznanie Rachunku nr 1 MFW w kwocie 10.093.258,9 tys. zł,
- 25% wartości obejmowanych udziałów (601.750,0 tys. SDR) w SDR ze środków zgromadzonych na rachunku bieżącym w MFW.

Jednocześnie w dniu opłacenia udziałów przez NBP uległa zmniejszeniu wielkość limitu pożyczek dla MFW w ramach NAB o 1.243.190,0 tys. SDR (z pierwotnej wielkości 2.528.590,0 tys. SDR do 1.285.400,0 tys. SDR; por. Nota 27).

⁹ Rezolucja Rady Gubernatorów MFW z 15 grudnia 2010 r.

9. Ryzyko finansowe i operacyjne

W NBP funkcjonuje zintegrowany system zarządzania ryzykiem stanowiący ciągły i powtarzalny proces decyzyjny, wspomagający – przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, proceduralnych i technicznych – osiągnięcie celów banku.

Obejmuje on trzy integralnie ze sobą powiązane poziomy:

- zdecentralizowane zarządzanie ryzykiem operacyjnym – dokonywane przez dyrektorów departamentów Centrali i Oddziałów Okręgowych NBP, którzy monitorują ryzyko operacyjne, przeprowadzają ocenę jego poziomu oraz podejmują działania ograniczające występowanie ryzyka w swojej jednostce;
- działalność:
 - Departamentu Zarządzania Ryzykiem Finansowym (DZRF), odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem finansowym,
 - Departamentu Ryzyka Operacyjnego i Zgodności (DROZ), odpowiedzialnego m.in. za opracowywanie regulacji dotyczących ryzyka operacyjnego, monitorowanie i przeprowadzanie analiz z zakresu ryzyka operacyjnego i ryzyka zgodności w NBP, wdrażanie nowych narzędzi, raportowanie o ryzyku operacyjnym i zgodności w skali banku,
 - Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, która m.in. ocenia efektywność zarządzania ryzykiem operacyjnym w skali całego banku i wydaje rekomendacje w tym zakresie; Komisji przewodniczy wyznaczony członek Zarządu NBP, odpowiedzialny za nadzór nad obszarem zarządzania ryzykiem w NBP,
- podejmowanie przez Zarząd NBP decyzji o charakterze strategicznym, na podstawie otrzymywanych informacji na temat ryzyka finansowego i operacyjnego.

Zadania realizowane w ramach systemu zarządzania ryzykiem obejmują:

- bieżące identyfikowanie oraz analizowanie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- pomiar poziomu ryzyka,
- dobór i stosowanie mechanizmów ograniczających ryzyko,
- monitorowanie i bieżące kontrolowanie skuteczności zastosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko,
- okresowe informowanie o wynikach zarządzania ryzykiem,
- akceptację/brak akceptacji dla istniejącego poziomu ryzyka.

9.1. Ryzyko finansowe

Podstawowymi rodzajami ryzyka finansowego towarzyszącego działalności NBP są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe (stopy procentowej i kursowe). Akceptowany poziom ryzyka finansowego określany jest poprzez system limitów, ustalany w sposób

uwzględniający również ograniczenie ryzyka koncentracji. Ekspozycja na poszczególne rodzaje ryzyka, w ramach przyjętych ograniczeń, jest monitorowana na bieżąco przez DZRF. Analiza ekspozycji na ryzyko finansowe jest regularnie przedstawiana Zarządowi NBP.

9.1.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia strat finansowych wskutek niewywiązania się kontrahenta z ciężących na nim zobowiązań (w szczególności niespłacenia całości lub części kapitału wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie) lub spadku wartości rynkowej instrumentów inwestycyjnych w konsekwencji pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

9.1.1.1. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

Poniżej przedstawiono maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe związane z aktywami NBP, bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń (ekspozycje przedstawione w tabeli są oparte na kwotach ujętych w bilansie).

Ekspozycja na ryzyko kredytowe NBP wynika głównie z aktywów finansowych związanych z zarządzaniem rezerwami walutowymi (pozycja A.2.2 bilansu).

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015	Pozycja bilansu
Rachunki bieżące w złocie	1 545,5	3 402,7	A.1
Lokaty terminowe w złocie	13 255 704,6	13 058 471,8	A.1
Należności od MFW	8 437 237,1	7 742 741,0	A.2.1
Rachunki bieżące w walutach obcych	6 562 775,3	2 847 147,0	A.2.2
Lokaty terminowe w walutach obcych	31 072 016,2	34 718 174,9	A.2.2
Lokaty terminowe w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	13 223 762,9	11 908 632,8	A.2.2
Dyskontowe dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	48 389 561,3	31 953 191,3	A.2.2
Oprocentowane dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	230 559 069,8	267 310 008,6	A.2.2
Zapas banknotów i monet zagranicznych	124 138,5	126 274,5	A.2.2
Inne należności w walutach obcych	992,2	4 201,7	A.2.2
Kredyty i pożyczki udzielone w walucie krajowej	0,0	180 576,7	A.6
Odsetki za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej	246,4	420,9	A.6
Inne należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	24,9	3,3	A.6
Różnice z wyceny transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	122,4	0,0	A.10.3
Kredyty i pożyczki udzielone pracownikom	22 504,1	20 605,4	A.10.5
Inne należności	99 582,6	34 680,7	A.10.5
Razem	351 749 283,8	369 908 533,3	

Ponadto przystępując do programów pożyczkowych MFW (por. Nota 27) NBP zobowiązał się do udzielania MFW pożyczek w walutach obcych odpowiednio:

- porozumienia NAB – do kwoty 2.528.590,0 tys. SDR, z czego do wykorzystania na 31.12.2015 pozostało 2.282.117,5 tys. SDR (por. Nota 46),
- pożyczek dwustronnych – do kwoty 6.270.000,0 tys. EUR, z czego do wykorzystania na 31.12.2015 pozostało 6.270.000,0 tys. EUR.

Poniżej przedstawiono koncentrację maksymalnej ekspozycji NBP na ryzyko kredytowe w ujęciu sektorowym kontrahenta.

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	31.12.2014 dane porównywalne*	31.12.2015
Instytucje rządowe i samorządowe	260 890 977,7	260 890 977,7	288 659 276,3
- <i>Zagraniczne instytucje rządowe szczebla centralnego</i>	246 024 387,2	238 996 004,3	271 586 414,8
- <i>Pozostałe</i>	14 866 590,5	21 894 973,4	17 072 861,5
Monetarne instytucje finansowe	81 882 149,5	75 047 023,9	68 314 272,9
- <i>Zagraniczne instytucje kredytowe</i>	63 986 530,9	57 151 405,3	52 561 655,0
- <i>Banki centralne, BIS oraz MFW</i>	17 081 660,5	17 081 660,5	15 566 200,9
- <i>Krajowe instytucje kredytowe</i>	6 260,8	6 260,8	186 417,0
- <i>Pozostałe</i>	807 697,3	807 697,3	0,0
Międzynarodowe organizacje finansowe	1 142 955,0	1 142 955,0	1 025 660,6
Niemonetarne instytucje finansowe	6 009 928,9	12 845 054,5	9 984 028,6
Sektor niefinansowy	1 694 247,9	1 694 247,9	1 788 262,3
Pozostałe	132 846,3	129 024,8	137 032,6
Razem	351 753 105,3	351 749 283,8	369 908 533,3

*Zmiany wynikają m.in. z dokonanej w 2015 roku reklasyfikacji statystycznej wybranych podmiotów.

Poniżej przedstawiono koncentrację maksymalnej ekspozycji NBP na ryzyko kredytowe w ujęciu geograficznym kontrahenta.

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2014	31.12.2015
Stany Zjednoczone	101 493 316,6	122 745 776,6
Strefa euro	110 192 254,0	112 613 348,8
Wielka Brytania	68 256 006,2	64 950 883,9
Polska	115 313,0	223 377,2
Australia	29 309 832,2	30 000 556,8
Norwegia	15 122 680,9	13 865 336,9
Nowa Zelandia	4 754 030,0	4 294 977,1
Brazylia	1 532 449,5	1 209 449,3
Meksyk	3 054 421,2	3 006 228,7
Szwecja	2 512 859,8	2 369 414,5
Dania	1 543 085,6	1 186 977,0
Szwajcaria	2 142 573,3	2 122 812,8
Pozostałe	11 720 461,5	11 319 393,7
Razem	351 749 283,8	369 908 533,3

9.1.1.2. Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami dewizowymi

W procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP stosuje następujące metody ograniczania ryzyka kredytowego:

- ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych,
- kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej,
- limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz wymiany walutowej,
- ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych,
- kryteria wyboru emitentów papierów wartościowych,
- limity dla emitentów papierów wartościowych,
- zawieranie umów ramowych z kontrahentami,
- zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych.

Analizy ryzyka kredytowego są przeprowadzane przez NBP przy wykorzystaniu zarówno danych dotyczących sytuacji finansowej kontrahentów i ocen agencji ratingowych, jak również wyceny ryzyka odzwierciedlonej w kwotowaniach rynkowych.

Dominująca część rezerw dewizowych inwestowana jest w rządowe papiery wartościowe krajów o wysokim ratingu, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności. Utrzymywane w portfelach inwestycyjnych pozarządowe papiery wartościowe emitowane są przede wszystkim przez instytucje międzynarodowe oraz agencje rządowe, skala inwestycji na rynku obligacji korporacyjnych jest niewielka. Również udział lokat w rezerwach dewizowych jest niski - transakcje zawierane są na krótkie terminy, z bankami o wysokiej wiarygodności kredytowej.

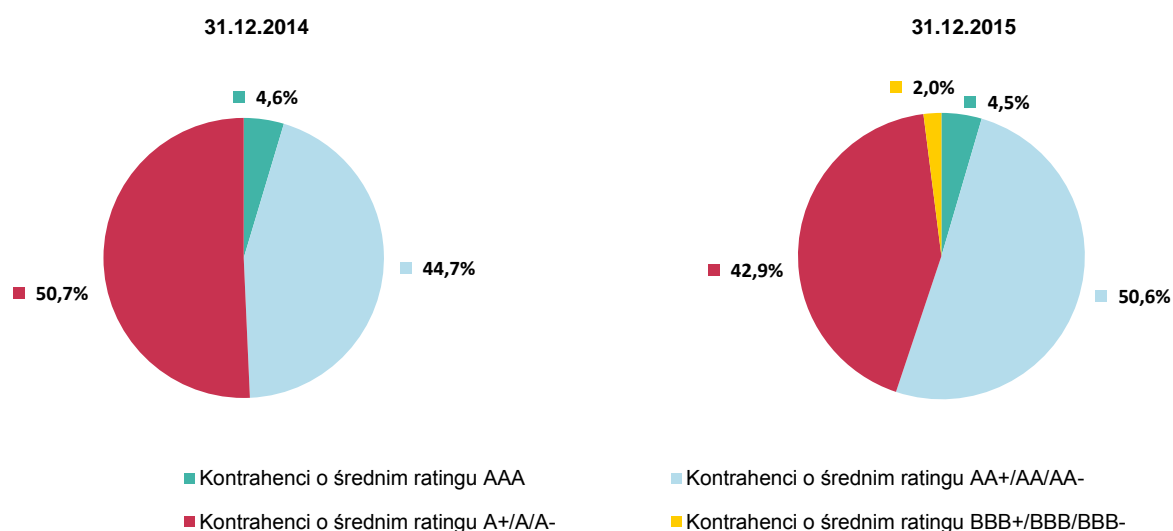
9.1.1.2.1. Jakość kredytowa lokat terminowych

Kondycja finansowa kontrahentów NBP, z którymi zawierane są lokaty terminowe w ramach zarządzania rezerwami walutowymi i złotem, monitorowana jest na bieżąco na podstawie codziennych informacji agencji ratingowych dotyczących zmian ocen wiarygodności kredytowej oraz prognoz ratingowych, a także implikowanych ratingów wyznaczanych w oparciu o rynkowe kwotowania CDS.

Poniższy wykres przedstawia strukturę zaangażowania w lokaty terminowe związane z zarządzaniem rezerwami walutowymi według średniego ratingu kontrahentów na 31.12.2014 i 31.12.2015.¹⁰

¹⁰ Struktura zaangażowania w lokaty terminowe została zaprezentowana na podstawie wartości wykorzystywanych do monitorowania limitów inwestycyjnych dla kontrahentów lokat terminowych.

Wykres 1. Struktura zaangażowania w lokaty terminowe według średniego ratingu kontrahenta na 31.12.2014 i 31.12.2015

NBP zawiera lokaty terminowe również z bankami centralnymi krajów, którym przyznano odpowiedni rating. Zarówno na 31.12.2014, jak i na 31.12.2015 NBP posiadał lokaty terminowe w dwóch bankach centralnych, o łącznej wartości nominalnej 1.820.675,4 tys. zł na 31.12.2014 oraz 4.777.829,0 tys. zł na 31.12.2015.

9.1.1.2.2. Jakość kredytowa dłużnych papierów wartościowych

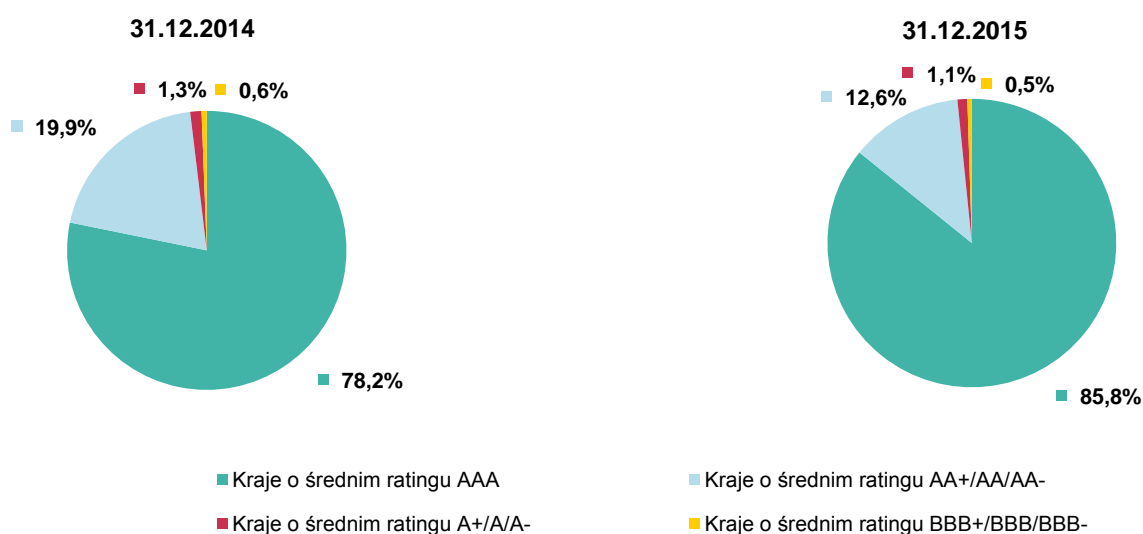
Poniższa tabela przedstawia zaangażowanie NBP w dłużne papiery wartościowe emitowane przez rządy, banki centralne i pozostałe podmioty.

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
Rządowe dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	238 995 881,9	271 586 414,8	32 590 532,9
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych emitowane przez banki centralne	263 595,9	195 698,9	-67 897,0
Pozostałe dłużne papiery wartościowe w walutach obcych, w tym:	39 689 153,3	27 481 086,2	-12 208 067,1
- korporacyjne w USD	1 536 995,9	1 656 547,2	119 551,3
Razem	278 948 631,1	299 263 199,9	20 314 568,8

Rządowe dłużne papiery wartościowe i dłużne papiery wartościowe emitowane przez banki centralne

Przy ocenie jakości kredytowej papierów wartościowych emitowanych przez rządy i banki centralne wykorzystywane są m.in. ratingi wiarygodności kredytowej kraju emitenta papierów wartościowych. Poniżej przedstawiono strukturę zaangażowania w rządowe papiery wartościowe oraz papiery wartościowe emitowane przez banki centralne z uwzględnieniem średniego ratingu kraju emitenta.¹¹ NBP dokonywał inwestycji w papiery wartościowe krajów o ratingu co najmniej na poziomie AA/Aa3. Dodatkowo niewielka część rezerw była inwestowana w rządowe papiery wartościowe Brazylii i Meksyku. Pomimo niższych ratingów tych krajów niski stopień zaangażowania w inwestycje na tych rynkach sprawia, że nie wpływają one znacząco na ryzyko kredytowe NBP.

Wykres 2. Struktura zaangażowania w rządowe papiery wartościowe oraz papiery wartościowe emitowane przez banki centralne z uwzględnieniem średniego ratingu kraju emitenta na 31.12.2014 i 31.12.2015

¹¹ Struktura zaangażowania w papiery wartościowe została zaprezentowana na podstawie wartości wykorzystywanych do monitorowania ryzyka kredytowego.

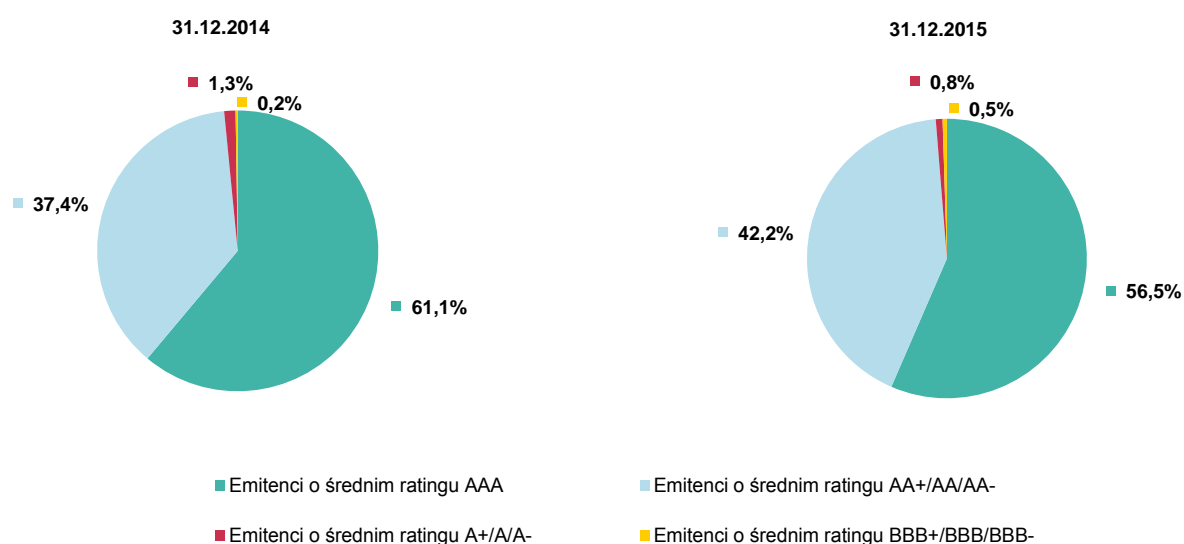
Pozostałe dłużne papiery wartościowe

Ocena jakości kredytowej emitentów pozostałych papierów wartościowych jest przeprowadzana w oparciu o model punktowy uwzględniający:

- status emitenta,
- ratingi przyznawane przez agencje ratingowe,
- dane finansowe emitenta.

Poniższy wykres przedstawia strukturę zaangażowania w pozostałe papiery wartościowe według średniego ratingu emitenta na 31.12.2014 i 31.12.2015.¹²

Wykres 3. Struktura zaangażowania w pozostałe papiery wartościowe według średniego ratingu emitenta na 31.12.2014 i 31.12.2015

9.1.1.3. Ryzyko kredytowe w krajowych operacjach kredytowych

NBP, wspierając płynność systemu finansowego, może udzielać bankom kredytu refinansowego w złotych w celu uzupełnienia ich zasobów pieniężnych. Banki korzystają w szczególności z kredytu technicznego, a także kredytu lombardowego. Banki wykorzystują również kredyt w ciągu dnia w euro. Ryzyko związane z tymi operacjami ograniczane jest poprzez zabezpieczenia spełniające kryteria określone przez NBP. Podstawowym zabezpieczeniem przedstawianym przez banki są papiery wartościowe Skarbu Państwa i NBP w złotych,

¹² Struktura zaangażowania w papiery wartościowe została zaprezentowana na podstawie wartości wykorzystywanych do monitorowania limitów inwestycyjnych dla emitentów pozostałych papierów wartościowych.

przy czym lista aktywów zabezpieczających obejmuje również inne papiery wartościowe zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych – listy zastawne, obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, emisje Europejskiego Banku Inwestycyjnego w PLN, a także papiery skarbowe w EUR. W przypadku kredytu refinansowego na przywrócenie płynności płatniczej banku stosowane może być szersze spektrum zabezpieczeń.

Przy określaniu wymaganej wysokości zabezpieczenia stosowany jest współczynnik redukcji wartości aktywów zabezpieczających (*haircut*), służący zmniejszeniu prawdopodobieństwa spadku wartości rynkowej zabezpieczenia poniżej wartości udzielonego kredytu m.in. w wyniku niekorzystnych zmian cen rynkowych papierów wartościowych/kursów walutowych. Współczynnik redukcji wartości zabezpieczenia dla kredytu lombardowego, technicznego ustalany jest w odniesieniu do wartości nominalnej przyjętych papierów wartościowych.

Kredyt w ciągu dnia w euro udzielany jest zgodnie z zasadami określonymi przez EBC, a jego zabezpieczeniem mogą być obligacje skarbowe będące przedmiotem fixingu na BondSpot S.A. (dodatkowo uwzględniany jest *haircut* z tytułu ryzyka kursowego).

9.1.1.3.1. Należności przeterminowane z tytułu krajowych operacji kredytowych

Na dzień 31.12.2015 NBP posiadał przeterminowaną należność w kwocie 180.576,7 tys. zł od banku krajowego z tytułu udzielonego w 2015 r. kredytu refinansowego na przywrócenie płynności płatniczej banku (por. Nota 4). Zabezpieczenie niespłaconej na dzień bilansowy części kredytu stanowiły wierzytelności banku krajowego z umów kredytowych będących przedmiotem przelewu na rzecz NBP (por. Nota 28). W ramach przeprowadzonej oceny stwierdzono, że na 31.12.2015 zdyskontowana wartość oczekiwanych przepływów pieniężnych z zabezpieczenia w pełni pokrywa wartość bilansową należności. Wierzytelności banku krajowego z umów kredytowych będących przedmiotem przelewu na rzecz NBP, stanowiących zabezpieczenie udzielonego kredytu refinansowego na przywrócenie płynności płatniczej banku nie wchodzi do masy upadłości banku krajowego zgodnie z przepisami zawartymi w art. 67 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze¹³ (tekst jednolity Dz. U z 2015 r. poz. 233, z późniejszymi zmianami).

¹³ Z dniem 1 stycznia 2016 r. stosownie do art. 428 pkt 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2015 r. poz. 978) tytuł ustawy otrzymał brzmienie "Prawo upadłościowe". Tym niemniej zgodnie z art. 449 tej ustawy (tj. Prawa restrukturyzacyjnego), w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. przed 1 stycznia 2016 r., wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości, stosuje się przepisy dotychczasowe, tj. przepisy ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze w brzmieniu dotychczas obowiązującym.

9.1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności związane jest z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów w razie konieczności niezwłocznego pozyskania płynnych środków.

Ze względu na fakt, iż NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej, posiada on zdolność do kreowania płynności w walucie krajowej. Jest ona ograniczona przez odpowiedzialność NBP za stabilność waluty krajowej. Założenia polityki pieniężnej są co roku ustalane przez RPP, która kierując się powyższymi założeniami zatwierdza również plan finansowy NBP.

W procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP zapewnia właściwą płynność środków dopasowując bieżące i przewidywane przepływy pieniężne. Inwestycje dokonywane są na rynkach zapewniających niezwłoczną dostępność środków – waluty rezerwowe oraz instrumenty inwestycyjne charakteryzują się zasadniczo wysoką płynnością.

9.1.2.1. Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w walutach obcych

Poniżej przedstawiono analizę wymagalności zobowiązań finansowych NBP w walutach obcych na 31.12.2014 i 31.12.2015.

Ponadto przystępując do programów pożyczkowych MFW (por. Nota 27) NBP zobowiązał się do udzielania MFW pożyczek w walutach obcych odpowiednio:

- porozumienia NAB – do kwoty 2.528.590,0 tys. SDR, z czego do wykorzystania na 31.12.2015 pozostało 2.282.117,5 tys. SDR (por. Nota 46),
- pożyczek dwustronnych – do kwoty 6.270.000,0 tys. EUR, z czego do wykorzystania na 31.12.2015 pozostało 6.270.000,0 tys. EUR.

31.12.2014 w tys. złotych	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.6 Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	P.7 Zobowiązania wobec nierzydentów w walutach obcych	P.8 Zobowiązania wobec MFW	P.10 Pozostałe pasywa
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	16 708 189,5	16 708 189,5	0,0	0,0	0,0	16 708 189,5	16 624 487,5	83 702,0	0,0	0,0
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	14 664,5	0,0	14 664,5	0,0	0,0	14 664,4	14 664,4	0,0	0,0	0,0
Lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	13 231 191,2	0,0	5 569 679,2	4 597 892,1	3 063 619,9	13 221 902,6	0,0	13 221 902,6	0,0	0,0
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	511 851,9	0,0	511 860,8	1,1	0,0	511 851,9	438 822,7	68 225,3	0,0	4 803,9
Środki otrzymane z MFW w ramach alokacji SDR	6 624 236,2	0,0	841,4	0,0	6 623 394,8	6 623 949,5	0,0	0,0	6 623 949,5	0,0
Środki pieniężne w walutach obcych do wydania z tytułu transakcji bieżących (spot)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-
Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe (kupno)	270 886,4	0,0	270 886,4	0,0	0,0	-	-	-	-	-
RAZEM	37 361 019,7	16 708 189,5	6 367 922,3	4 597 893,2	9 687 014,7	37 080 557,9	17 077 974,6	13 373 829,9	6 623 949,5	4 803,9

31.12.2015 w tys. złotych	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.6 Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	P.7 Zobowiązania wobec nierzydentów w walutach obcych	P.8 Zobowiązania wobec MFW	P.10 Pozostałe pasywa
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	9 624 449,2	9 624 449,2	0,0	0,0	0,0	9 624 449,2	9 579 727,5	44 721,7	0,0	0,0
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	443 409,6	0,0	443 409,6	0,0	0,0	443 283,0	443 283,0	0,0	0,0	0,0
Lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	11 913 700,9	0,0	5 381 070,2	6 532 630,7	0,0	11 907 090,0	0,0	11 907 090,0	0,0	0,0
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	130 016,0	0,0	129 909,4	106,6	0,0	130 016,0	33 766,2	91 991,0	0,0	4 258,8
Środki otrzymane z MFW w ramach alokacji SDR	7 057 954,3	0,0	897,3	0,0	7 057 057,0	7 057 646,7	0,0	0,0	7 057 646,7	0,0
Środki pieniężne w walutach obcych do wydania z tytułu transakcji bieżących (spot)	2 306 290,3	0,0	2 306 290,3	0,0	0,0	-	-	-	-	-
Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe (kupno)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-
RAZEM	31 475 820,3	9 624 449,2	8 261 576,8	6 532 737,3	7 057 057,0	29 162 484,9	10 056 776,7	12 043 802,7	7 057 646,7	4 258,8

9.1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest z możliwością spadku wartości rynkowej instrumentów finansowych w wyniku niekorzystnej zmiany ich rynkowej rentowności.

Podstawową miarą ryzyka stopy procentowej, stosowaną przez NBP, jest *modified duration* określające wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Ograniczając ryzyko stopy procentowej w procesie zarządzania rezerwami walutowymi, NBP określa benchmarkowy poziom *modified duration* rezerw walutowych wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. W 2015 r. utrzymano *modified duration* rezerw na poziomie zbliżonym do obowiązującego w roku poprzednim.

Analiza wrażliwości, przeprowadzona w oparciu o *modified duration (MD)*¹⁴, wykazała, że zmiana stóp procentowych o 100 pb (dla każdego portfela walutowego, równomiernie na całej długości krzywej dochodowości) spowodowałaby zmianę wartości portfeli papierów wartościowych łącznie o 6.280,3 mln zł na 31.12.2015 (na 31.12.2014 o 5.718,9 mln zł). Poniżej zaprezentowano oszacowaną w oparciu o MD zmianę wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb.

Oszacowana w oparciu o MD zmiana wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb

w mln złotych	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana
USD	1 824,45	2 186,16	361,7
EUR	1 442,48	1 496,20	53,7
GBP	1 038,98	1 197,87	158,9
AUD	840,39	878,99	38,6
NOK	277,71	254,15	-23,6
NZD	158,89	142,68	-16,2
BRL	31,43	20,69	-10,7
MXN	104,55	103,51	-1,0
Razem	5 718,88	6 280,25	561,4

¹⁴ W analizie wrażliwości wykorzystano wskaźnik MD dla poszczególnych portfeli walutowych papierów wartościowych na 31.12.2014 i 31.12.2015, jako miarę liniową zależności ceny od rentowności, a także stan portfeli papierów wartościowych na 31.12.2014 i 31.12.2015 według wartości wykorzystywanych do monitorowania MD.

Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP, na koniec roku przychody powstałe z wyceny cenowej papierów wartościowych są ujmowane jako różnice z wyceny w pasywach bilansu, natomiast koszty obciążają wynik finansowy NBP.

9.1.4. Ryzyko kursowe

Ryzyko kursowe wynika z możliwości spadku wartości zasobów walut obcych na skutek niekorzystnych zmian kursów na rynku walutowym.

Oszacowanie ekspozycji na ryzyko kursowe jest dokonywane w oparciu o wartość zagrożoną (VaR) wyliczaną przy zastosowaniu metody parametrycznej. Poziom wartości zagrożonej wyliczony na dzień bilansowy jest uwzględniany przy określaniu wielkości rezerwy na ryzyko zmian kursu złotego do walut obcych (por. Rozdział 4).

Zarządzając rezerwami walutowymi, NBP określa strukturę walutową benchmarku strategicznego wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. W 2015 r. ograniczony został udział EUR w strukturze walutowej benchmarku strategicznego – obejmowała ona: 39% USD, 29% EUR, 12% GBP, 10% AUD, 7% NOK i 3% NZD. Dodatkowo, 1,5% rezerw stanowiły inwestycje w walutach krajów rozwijających się – MXN i BRL.

9.1.4.1. Ekspozycja na ryzyko kursowe

Poniżej przedstawiono wartości zasobów walutowych NBP na 31.12.2014 i 31.12.2015 w podziale na waluty, przy czym pozycje w walutach obcych związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały zaprezentowane w ramach zasobu PLN.

31.12.2014	PLN	USD	EUR	GBP	AUD	NOK	NZD	BRL	MXN	SDR	Złoto	Inne waluty	Razem
AKTYWA													
1. Złoto i należności w zlicie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13 918 505,3	0,0	13 918 505,3
2. Należności od nierezzydentów w walutach obcych	0,0	108 228 773,7	109 169 287,3	48 375 740,7	29 956 066,2	20 412 398,0	9 086 897,8	1 532 524,5	3 054 423,2	8 437 237,1	0,0	116 254,8	338 369 653,3
3. Należności od rezydentów w walutach obcych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Należności od nierezzydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	271,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	271,3
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10. Pozostałe aktywa	1 135 930,1	109,8	129 941,3	0,0	0,0	0,0	0,0	77,9	0,0	50 768,0	0,0	0,1	1 316 827,2
<i>w tym: w wyniku wyrownania i wysony pozycji pozabilansowych</i>	0,0	109,8	39 597,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	39 707,2
AKTYWA OGÓLNE	1 135 201,4	108 228 883,5	109 299 228,6	48 375 740,7	29 956 066,2	20 412 398,0	9 086 897,8	1 532 602,4	3 054 423,2	8 488 005,1	13 918 505,3	116 254,9	333 605 157,1
PASYWA													
1. Pieniądz w obiegu	142 928 806,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	142 928 806,0
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	133 620 004,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	133 620 004,4
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	166 764,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	166 764,2
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	4 397 053,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4 397 053,4
5. Zobowiązania wobec nierezzydentów w walucie krajowej	334 379,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	334 379,3
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	0,0	461 559,7	16 517 485,6	155,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	98 774,3	17 077 974,6
7. Zobowiązania wobec nierezzydentów w walutach obcych	0,0	283 308,6	151 927,3	12 938 594,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13 373 829,9
8. Zobowiązania wobec MFV	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6 623 949,5	0,0	0,0	6 623 949,5
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10. Pozostałe pasywa	294 375,7	164,7	63 514,3	416,8	56,2	1,5	0,0	198,6	0,0	0,0	0,0	1,7	318 729,5
<i>w tym: w wyniku wyrownania i wysony pozycji pozabilansowych</i>	0,0	119,5	59 197,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	59 316,9
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	163 958,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	163 958,6
12. Różnice z wyceny	31 770 523,4	437 871,9	402 234,8	684 675,6	740 581,4	357 652,3	120 944,9	5 842,6	53 258,8	0,0	0,0	0,0	34 573 565,7
13. Fundusze i rezerwy	11 484 033,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11 484 033,7
14. Wynik finansowy	-11 457 911,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11 457 911,7
PASYWA OGÓLNE	313 661 987,0	1 182 904,9	17 135 162,0	13 623 841,4	740 637,6	357 653,8	120 944,9	6 041,2	53 258,8	6 623 949,5	0,0	98 776,0	333 605 157,1
POZYCJE POZABILANSOWE													
Waluta do otrzymania z tytułu transakcji bieżących	0,0	889,7	1 725 520,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 726 409,7
Waluta do wydania z tytułu transakcji bieżących	1 726 409,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 726 409,7
ZASOB NETTO	-314 252 195,3	107 046 868,3	93 889 586,6	34 751 899,3	29 215 418,6	20 054 704,2	8 965 952,9	1 526 561,2	3 001 164,4	1 864 055,6	13 918 505,3	17 478,9	17 478,9
<i>w tym:</i>													
Zasób bilansowy*	-312 525 785,6	107 045 988,3	92 184 686,6	34 751 899,3	29 215 418,6	20 054 704,2	8 965 952,9	1 526 561,2	3 001 164,4	1 864 055,6	13 918 505,3	17 478,9	17 478,9
Zasób pozabilansowy*	-1 726 409,7	880,0	1 704 920,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* Efekty wyrownania do średniego kursu z zasobu oraz wysony kursowej zasobu pozabilansowego w walutach obcych (prezentowane w pozycji A.10.P.10) zostały ujęte w zasobie pozabilansowym. Za względu na zaskrajania, poszczególne wartości w tabelach mogą się nie sumować.

31.12.2015 w t/s. złotych	PLN	USD	EUR	GBP	AUD	NOK	NZD	BRL	MXN	SDR	Złoto	Inne waluty	Razem
AKTYWA													
1. Złoto i należności w zblacie odpowiadającym międzyresorwowym standardom czystości	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13 713 371,9	0,0	13 713 371,9
2. Należności od niereszydentów w walutach obcych	0,0	131 089 183,0	99 504 053,3	48 683 749,4	32 833 778,9	22 465 211,3	9 824 039,2	1 209 471,3	3 006 307,9	7 742 741,0	0,0	122 836,5	356 610 371,8
3. Należności od rezydentów w walutach obcych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Należności od niereszydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	181 000,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	181 000,9
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10. Pozostałe aktywa	1 149 148,7	325 053,8	118 846,7	0,0	13 822,0	0,0	6 623,4	0,0	0,0	54 092,0	0,0	25,3	1 667 611,9
<i>w tym: wyniki wyrownania i wysewy pozycji pozabilansowych</i>	0,0	325 053,8	27 052,5	0,0	13 822,0	0,0	6 623,4	0,0	0,0	0,0	0,0	25,3	372 577,0
AKTYWA OGÓLNE	1 330 149,6	131 413 236,8	99 622 900,0	48 683 749,4	32 947 600,9	22 465 211,3	9 830 652,6	1 209 471,3	3 006 307,9	7 796 833,0	13 713 371,9	122 861,8	372 172 356,5
PASywa													
1. Pieniądz w obiegu	163 225 778,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	163 225 778,0
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	123 346 018,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	123 346 018,8
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	132 707,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	132 707,9
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	5 942 232,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5 942 232,8
5. Zobowiązania wobec niereszydentów w walucie krajowej	2 245 968,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2 245 968,9
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	0,0	1 456 619,3	8 499 428,6	50,4	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100 677,5	10 066 776,7
7. Zobowiązania wobec niereszydentów w walutach obcych	0,0	1 729 961,7	1 367 112,7	10 177 128,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12 043 802,7
8. Zobowiązania wobec MFN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7 057 646,7	0,0	0,0	7 057 646,7
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10. Pozostałe pasywa	193 851,8	324 822,1	31 408,2	303,9	15 368,0	1,1	7 579,0	0,0	0,0	0,0	0,0	31,7	573 965,8
<i>w tym: wyniki wyrownania i wysewy pozycji pozabilansowych</i>	0,0	324 766,2	27 543,7	0,0	15 341,0	0,0	7 579,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,3	375 252,2
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	133 267,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	133 267,4
12. Różnice z wysewy	35 207 106,4	161 105,6	118 200,0	327 156,4	299 243,3	307 679,9	196 244,3	0,0	28 628,6	0,0	0,0	0,0	36 645 364,5
13. Fundusze i rezerwy	13 701 557,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13 701 557,1
14. Wynik finansowy	-2 932 130,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-2 932 130,8
PASywa OGÓLNE	341 196 338,3	3 672 508,7	8 785 746,5	10 504 639,0	314 611,3	307 681,9	203 823,3	0,0	28 628,6	7 057 646,7	0,0	100 709,2	372 172 356,5
POZYCJE POZABILANSOWE													
Walute do otrzymania z tytułu transakcji bieżących	0,0	2 302 223,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 161,8	2 303 405,6
Walute do wydania z tytułu transakcji bieżących	81,2	0,0	1 492 213,1	0,0	597 946,9	0,0	213 164,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2 303 405,6
ZASOB NETTO	-339 866 289,9	130 042 951,9	89 344 937,4	38 179 110,4	32 035 042,7	22 167 529,4	9 413 674,9	1 209 471,3	2 977 679,3	739 166,3	13 713 371,9	23 334,4	0,0
<i>w tym:</i>													
Zasób bilansowy*	-339 866 208,7	127 740 440,5	90 837 641,7	38 179 110,4	32 634 506,6	22 187 529,4	9 627 794,9	1 209 471,3	2 977 679,3	739 166,3	13 713 371,9	22 62,6	0,0
Zasób pozabilansowy*	-81,2	2 302 511,4	-1 492 704,3	0,0	-599 465,9	0,0	-214 120,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 161,8	0,0

* Efekt wyrownania do średniego kosztu zasobu oraz wysewy kursowej zasobu pozabilansowego w walutach obcych (prezentowane w pozycjach A.10 i P.10) zostały ujęte w zasobie pozabilansowym. Ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości w tabelach mogą się nie sumować.

9.1.4.2. Wartość zagrożona i rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych

Analiza ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest dokonywana w NBP przy zastosowaniu metody wartości zagrożonej (Value at Risk – VaR). Określa ona oczekiwaną stratę z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, która w warunkach normalnych, z założonym prawdopodobieństwem, nie powinna zostać przekroczona w przyjętym horyzoncie czasowym.

Wartość zagrożona jest następnie pomniejszona o przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, oszacowane na podstawie analizy ich rozkładu. Oszacowanie przychodów niezrealizowanych jest dokonywane w oparciu o stan zasobów walut obcych w strukturze walutowej rezerw na dzień bilansowy oraz historyczne szeregi czasowe średnich kosztów zasobu i średnich kursów NBP dla tych walut. Takie podejście pozwala na określenie stabilnego poziomu przychodów niezrealizowanych i tym samym ogranicza zmienność rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych.

Na 31.12.2014 kwota rezerwy wyniosła 8.740.388,2 tys. zł. Biorąc pod uwagę, iż zgodnie z uchwałą nr 12/2010 kwota oszacowanej rezerwy nie może być niższa od kwoty niepokrytej skumulowanej straty z lat ubiegłych, powstałej w wyniku zmian kursu złotego do walut obcych (11.207.911,6 tys. zł), na 31.12.2015 dotworzono rezerwę w ciężar kosztów do wysokości poziomu minimalnego, to jest o 2.467.523,4 tys. zł (w 2014 r. koszty dotworzenia rezerwy wyniosły 4.044.100,6 tys. zł). Na 31.12.2015 kwotę rezerwy ustalono na poziomie 11.207.911,6 tys. zł.

9.1.5. Kapitał NBP

NBP jako centralny bank państwa, nie podlega regulacjom dotyczącym adekwatności kapitałowej banków.

Do składników kapitału, zgodnie z praktyką przyjętą wśród banków centralnych, NBP kwalifikuje:

- fundusz statutowy,
- fundusz rezerwowy,
- rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych,
- rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości,
- dodatnie różnice z wyceny kursowej i cenowej,
- stratę bilansową,
- część zysku roku bieżącego pozostającą w NBP (to jest 5%), która zostanie przeznaczona na zwiększenie funduszu rezerwowego.

Poniżej przedstawiono wartości składników kapitału NBP.

w tys. złotych	31.12.2014	31.12.2015
Fundusz statutowy	1 500 000,0	1 500 000,0
Fundusz rezerwow	1 243 645,5	993 645,5
Rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych	8 740 388,2	11 207 911,6
Rachunek rewaluacyjny	1 618 023,2	1 618 023,2
Różnice z wyceny	32 955 562,5	35 027 341,3
Strata bilansowa z lat ubiegłych	-11 457 911,7	-11 207 911,6
Część zysku pozostająca w NBP*	0,0	413 789,0
Razem	34 599 707,7	39 552 799,0
% sumy bilansowej NBP	9,8%	10,6%

* 5% z zysku NBP, który w 2015 r. wyniósł 8.275.780,8 tys. zł; w 2014 r. wynik finansowy wyniósł zero.

9.1.6. Wartość rynkowa aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych

Zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, NBP wycenia aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, za wyjątkiem:

- należności i zobowiązań z tytułu rachunków bankowych, w tym lokat i depozytów terminowych,
- udzielonych kredytów i pożyczek,
- pozostałych aktywów finansowych,
- pieniądza w obiegu,
- dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez NBP.

W odniesieniu do tych instrumentów finansowych, biorąc pod uwagę ich charakterystykę (np. krótkoterminowy charakter, unikalność instrumentu), przyjęto założenie, że ich wartość bilansowa w przybliżeniu odpowiada wartości rynkowej/bieżącej.

Na podstawie stosowanych przez NBP metod ustalania wartości rynkowej dla wyceny cenowej, aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest ustalana bezpośrednio na podstawie cen notowanych (nieskorygowanych)

z aktywnych rynków dla identycznych aktywów, zobowiązań lub instrumentów finansowych pozabilansowych.

Do tej kategorii NBP zaklasyfikował dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP.¹⁵

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujące na cenach).

Do tej kategorii NBP zaklasyfikował transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe, do wyceny których stosowany jest model zasilany parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków. Wartość tych transakcji na dzień bilansowy jest ustalana przez porównanie ceny rynkowej dłużnych papierów wartościowych z dnia wyceny z ich ceną ustaloną w umowie, zdyskontowaną na dzień spot obowiązujący dla cen rynkowych z dnia wyceny.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których dane wejściowe nie są oparte na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.

Na 31.12.2014 i 31.12.2015 NBP nie zaklasyfikował do tej kategorii żadnych aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych.

Przyporządkowanie do poszczególnych poziomów aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych, które na 31.12.2014 i 31.12.2015 zostały wykazane w bilansie według wartości rynkowej, przedstawiono poniżej.

¹⁵ Wycenie według cen rynkowych podlega również złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości. Do jego wyceny NBP stosuje średnią cenę rynkową złota, która następnie podlega przeliczeniu na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy. Zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości NBP nie rozróżnia efektów wyceny kursowej i cenowej złota, lecz traktuje je łącznie jako różnice z wyceny kursowej.

31.12.2014 w tys. złotych	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	278 948 631,1	0,0	0,0	278 948 631,1	A.2.2
Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	0,0	122,4	0,0	122,4	A.10.3
PASYWA					
Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	0,0	233,1	0,0	233,1	P.10.1

31.12.2015 w tys. złotych	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	299 263 199,9	0,0	0,0	299 263 199,9	A.2.2
Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	0,0	0,0	0,0	0,0	A.10.3
PASYWA					
Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	0,0	0,0	0,0	0,0	P.10.1

W latach 2014 i 2015 nie wystąpiły transfery pomiędzy poziomem 1 i 2.

W drugiej połowie 2014 r. NBP rozpoczął przeprowadzanie gwarantowanych transakcji giełdowych (bond futures). Transakcje te są wyceniane do cen rynkowych (poziom 1) i rozliczane na bazie dziennej (por. Nota 31 i Nota 32).

9.2. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to możliwość poniesienia przez NBP szkód materialnych lub niematerialnych, w tym niezrealizowania zadań i negatywnego wpływu na reputację, wynikających z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi, systemów lub zdarzeń zewnętrznych.

W 2015 r. w NBP wyróżniano 5 podkategorii ryzyka operacyjnego: ryzyko zarządzania, ryzyko bezpieczeństwa, ryzyko kadrowe, ryzyko prawne, ryzyko technologiczne, które dzieli się na teleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. systemów informatycznych i telekomunikacyjnych, oprogramowania i sprzętu IT) oraz nieteleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. obiektów budowlanych i elementów wyposażenia ruchomego).

Do stosowanych w NBP mechanizmów ograniczania ryzyka należą w szczególności:

- regulacje zewnętrzne i wewnętrzne,
- zakresy czynności i obowiązków oraz podział zadań,
- uzgadnianie danych oraz zasada komisyjności,
- stosowanie systemu limitów i ograniczeń (finansowych, czasowych),

- wprowadzanie kontroli dostępu oraz zabezpieczeń teleinformatycznych, fizycznych i elektronicznych,
- sporządzanie kopii zapasowych, planów awaryjnych i ewakuacyjnych,
- ubezpieczenia,
- kontrola i audyt wewnętrzny.

W 2015 r. kontynuowano prace nad zmianą istniejącej uchwały w sprawie zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP oraz wynikających z niej dodatkowych regulacji. Przyjęta przez Zarząd NBP nowa uchwała w sprawie zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP usprawnia proces zarządzania tym ryzykiem oraz odzwierciedla zmiany organizacyjne odnoszące się do systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. W ślad za nią przeprowadzono cykl szkoleń (w tym szkolenie e-learningowe i warsztaty) mających na celu propagowanie wiedzy nt. ryzyka operacyjnego wśród pracowników NBP.

W 2015 r. przeprowadzona została także weryfikacja Kluczowych Wskaźników Ryzyka pod kątem dostosowania ich do przepisów nowej uchwały, a także podniesienia ich użyteczności jako informacji zarządczej.

Ponadto w 2015 r. sporządzano dla Zarządu NBP i Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym regularne informacje na temat ryzyka operacyjnego w NBP, to jest:

- informacje miesięczne o stanie ryzyka operacyjnego,
- raport roczny na temat systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP.

Dla Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym przygotowywano dodatkowe analizy kwartalne obejmujące dane dotyczące poziomu ryzyka operacyjnego w poszczególnych jednostkach organizacyjnych NBP. Dodatkowo w ramach prac Komisji dokonano przeglądu istniejących w NBP zabezpieczeń przed cyberatakami, oceniono ryzyka związane z wdrażaniem nowych technologii bankowych oraz wynikających z ruchu internetowego. Poruszano również zagadnienia związane z procedurami postępowania w przypadku zagrożenia terroryzmem. Skutkiem tych działań były wydawane przez Komisję rekomendacje oraz działania informacyjne przeprowadzane wśród pracowników NBP.

W ramach prowadzonych ćwiczeń sprawdzających Plany Ciągłości Działania NBP (PCD) i testów technologicznych, analizowano i wskazywano występujące ryzyka w celu usprawnienia PCD.

W styczniu 2015 r., w ramach zarządzania ryzykiem zgodności, weszły w życie nowe Zasady Etyki Pracowników Narodowego Banku Polskiego. DROZ podejmował na rzecz członka Zarządu NBP ds. etyki działania monitorujące zakres stosowania Zasad Etyki Pracowników Narodowego Banku Polskiego. Ponadto członek Zarządu NBP ds. etyki dokonywał ich interpretacji, w szczególności poprzez wydawanie na wniosek departamentów

i pracowników NBP opinii w przedmiocie zgodności z zasadami etyki. Prowadzono również szkolenia dotyczące stosowania nowych Zasad Etyki oraz działania informacyjne i promujące zachowania etyczne w banku.

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:
/-/ Krzysztof Kruszewski

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

/-/ Marek Belka
/-/ Piotr Wiesiołek
/-/ Anna Trzecińska
/-/ Jacek Bartkiewicz
/-/ Adam Glapiński
/-/ Ryszard Kokoszczczyński
/-/ Andrzej Raczko
/-/ Paweł Samecki
/-/ Katarzyna Zajdel-Kurowska

Warszawa, dnia 24.03.2016 r.